

NR: 1-2013

Radioteatern tar greppet över världshistorien
Digital dramatik förenar film och teater
Anna Pettersson prisas!

scen & film

Teaterförbundets tidning

Välkomna till tidningen Scen & film!

TEATERFÖRBUNDET HAR EN lång historia, vi bildades redan 1894, då mer som en sammanslutning mellan teaterchefer för att värna och stödja mindre bemedlade skådespelare – inte minst stöd till änkor. (Pensionsfrågorna var redan då ett bekymmer i vår bransch.) I slutet av 40-talet blev vi en mer renodlad facklig organisation och utvecklades samtidigt till dagens breda förbund för alla professionellt yrkesverksamma inom scen och film.

Teaterförbundet är ett väl inarbetat namn i hela branschen, men det har bekymrat mig att många verksamma inom filmområdet inte självklart känt sig delaktiga. Här är namnfrågan en av flera pusselbitar. Vårt namn speglar idag hela vår verksamhet: Teaterförbundet/för scen och film. I och med namnbytet för vår tidning tar vi ytterligare ett steg för att tydliggöra det vi är.

I förra numret skrev jag om digitalisering av scenkonsten, det vill säga ökningen av antalet scenföreställningar som spelas in för att på olika sätt kunna visas på nätet. Tekniken har utvecklats och intresset är större idag än tidigare. Nu har regeringen gett Statens kulturråd i uppdrag att kartlägga digitaliseringen, och denna ska redovisas till den 31 maj 2013.

Teaterförbundet välkomnar detta initiativ. Vi har varit tidiga ute. Redan för två år sedan träffades ett försöksavtal med Svensk scenkonst (bland de första avtalen i världen) för att skapa de kollektivavtalsmässiga förutsättningarna för att sprida scenkonst på nätet. Vi har också nyligen slutit ett avtal med företaget Frekvens, en kommersiell aktör på området.

SKÄLEN FÖR ATT DIGITALISERA är många, tillgängligheten inte minst, att alla ska ha möjlighet att ta del av scenkonst från hela landet var än man bor. Men detta innebär också krav på investeringar i ny teknik och att anpassa produktionerna.

Hittills har omfattningen av scenkonst på nätet varit begränsad. Orsakerna till detta är flera, tror jag. Grundläggande är givetvis de ekonomiska förutsättningarna. Digitaliseringen medför ökade kostnader och scenkonstinstitutionerna är idag hårt pressade ekonomiskt. Ett utvidgat uppdrag måste åtföljas av friska pengar.

Men lika viktigt är att kvalitén måste säkras. Det är olika konstformer som ska vävas samman. För ett bra resultat måste

alla berörda yrkesgrupper ges möjlighet att delta i besluten hur de digitaliserade produktionerna planeras och genomförs. För oss är det centralt att Kulturrådet i sin kartläggning uppmärksammar och lyfter fram de kvalitetsmässiga förutsättningar som är nödvändiga för en utbyggnad av digitaliserad scenkonst!

SÅ HÄR I BÖRJAN AV ÅRET har också många välförtjänta yrkesmänniskor i vårt förbund belönats med Guldbaggar. För mig är det uppmuntrande och roligt att det delas ut baggar till de nya kategorierna som tillkom förra året. De många yrken bakom kameran som är så viktiga för filmens slutresultat, och som nu blir mer synliggjorda.

Dokumentärfilmen firar triumfer, både nationellt och internationellt. Kanske blir det en Oscar till en svensk dokumentär "Searching for Sugar Man"! Fantastiskt! Och på Göteborg Filmfestival firar kortfilmspriset "Startsladden", där Teaterförbundet är en av sponsorerna, 10-årsjubileum med extra stort fokus på just det korta berättandet.

Men de konstnärliga framgångarna står i kontrast till en allt torftigare kulturpolitik. "Det är ingen prioriterad fråga i Alliansen, och det är väldigt sorgligt", säger Christer Nylander (FP) när han nu lämnar som vice ordförande i riksdagens kulturutskott.

Men Teaterförbundet finns kvar och vi har ett fortsatt tufft jobb att agera för en tydligare och mer offensiv politik för scen och film! En av våra prioriterade frågor är just att göra kulturen till en valfråga 2014.

ANNA CARLSON
ORDFÖRANDE

PÅ OMSLAGET: ANNA PETTERSSON
FOTO: ELISABETH OHLSON WALLIN

Scen & film – TEATERFÖRBUNDETS TIDNING

Utkommer med åtta nummer per år och sänds utan särskild beställning kostnadsfritt till Teaterförbundets medlemmar.
Prenumerationspris: 350 kronor/år.

Ansvarig utgivare: **Jaan Kolk**. Chefredaktör: **Magdalena Boman**.

Layout: **Magdalena Boman**.

Grafisk form: **Mu ab**

Återkommande medarbetare: **Annicka Istemo, Gert Lundstedt, Kristian Pohl**.

Redaktionskommitté: **Åse Axberg, Frida Beckman,**

Mireille Bergenström, Eleonor Fahlén, Jens Karlsson, Jaan Kolk,

Minna Krook, Martyna Lisowska Söderberg.

Postadress: Teaterförbundet, Box 127 10, 112 94 Stockholm.
e-post: magdalena.akt@mboman.se eller akt@teaterforbundet.se
Besöksadress: Kaplansbacken 2A.

Telefon: 08-441 13 00. Fax: 08-653 95 07. Redaktion: 070-664 55 59.

Annonser: **SB-Media AB**, Mia Lagerbäck Tel: 08-545 160 72.

Tryck: **DanagårdLitho**, Ödeshög 2013.

Repro: **Cicero Tryck och media**.

ISSN 0283-8176

Scen & film är medlem i Sveriges Tidskrifter

Pdf på tidningen finns även på TFs hemsida: www.teaterforbundet.se

10

12

18

30

Innehåll nr 1-2013

4 MÅNADENS BILD

Maskör, special effects inom film: Love Larsson.

7 HEPP-FILM I KONKURS

Konkursförvaltare utreder vilka som har rätt till statlig lönegaranti.

10 INTERVJU: BENGT C W CARLSSON

Teaterräv nominerad för sin första stora filmroll.

12 SCEN & FILM SYNAR REGIONAL FILMPOLITIK

Regional filmpolitik har omformat svenska filmlandskapet i grunden.

18 HON SKAPAR TEATERKÄNSLA PÅ MUSEER

Scenograf i museivärlden – Anna Skagerfors.

24 MODIGA MÄNNISKOR I FOKUS

Radioteatern skriver om världshistorien.

28 TCOS KULTURPRIS TILL ANNA PETTERSSON

29 KRÖNIKA: NINA NORBLAD

Vi är svältfödda på bra musikaler!

30 DIGITAL DOCKTEATER PÅ DRAMATEN

Nästa nummer kommer den 6 mars

Presstopp den 14 februari

10 Bengt C W Carlsson. Foto: Michael Melansen

12 Ur filmen "Äta sova dö" av Gabriela Pichler.
På bild: Nermina Lukač.

18 Scenograf Anna Skagerfors. Foto: Micke Lundström.
Aktuell med utställningen "Juden Jesus" på Judiska museet.

30 Ur föreställningen "Cabaret Electrique" på Dramaten.
På bild: Filip Alexanderson och Christian Hillborg. Foto: Sören Vilks.

Love Larson

Han gör hull

Namn: Love Larson.

Ålder: 34 år.

Yrke: Maskör, special effects.

Aktuella uppdrag: Jobbar med långfilmen "100-åringen som blev ut genom fönstret och försvann", och gör

samtidigt en ny säsong av "Äkta människor".

Kulturupplevelse som inspirerar: Konst och konstutställningar inspirerar mig mest nu. Inför arbetet med "Äkta människor" hämtade vi inspiration i fotokonstböcker. Bland annat i David LaChapells många böcker. Men har jag inte hunnit se utställningen på Fotografiska.

DET HÖR INTE DIREKT TILL VANLIGHETERNA att mask får ta tid och plats i moderna tv-produktioner. De flesta tv-serier som görs idag utspelar sig i nutid och är polisdramer, det innebär mindre insatser från en maskavdelning.

– Därför var det så roligt att få göra "Äkta människor". Det var ju en storsatsning på mask, kostym och scenografi. Vi hade fria händer, och fick på egen hand bestämma hur hubotarna skulle se ut, säger Love Larson.

Love tog jobbet tillsammans med sin sambo Eva von Bahr, det var extremt mycket som skulle tillverkas till serien "Äkta människor".

– Det var aldrig tänkt att hela ansiktet på huboten (till höger) skulle synas i bild, men vi byggde upp den med utåttående fräcknar och skäggstubb ändå för att vara på den säkra sidan, och få det att se äkta ut.

Likaså gjorde de ett gediget maskjobb på de medverkande skådespelarna, som exempelvis lilla bilden ovan.

– Det tog en månad att bygga formarna till den mask vi la på skådespelaren, Måns Nathanaelson. Masken syntes bara under några ögonblick i filmen, när han sitter i en bil.

Uppgiften krävde sin research, de tittade på åtskilliga bilder av brännskadade människor för att förstå hur de skulle bygga upp masken.

– Vi arbetade med silikon och gjöt masken i sex olika delar. Måns fick sitta tre och en halv timme i sminket för masken var verkligen inte enkel att hantera. Det kändes som om vi jobbade med en extremt mjuk pizzadeg, den egna tyngden i silikonet gjorde att den sträckte ut sig, vilket vi hela tiden var tvungna att kompensera. Men det blev snyggt i bild till slut.

MAGDALENA BOMAN

och hår på hubotar

Robert prisas för modet att värna arbetsmiljön

Passaren Robert Kustosik får filmavdelningens nyinstiftade arbetsmiljöpris som i år delades ut under Göteborgs filmfestival.

ROBERT KUSTOSIK FÅR priset för sin idoga uthållighet, för att han vågar sticka ut hakan och sätter teamets säkerhet före att vara till lags, berättar Jessica Simonsson avgående ordförande för filmavdelningen.

Robert Kustosik – även kallad "Q" har jobbat i branschen sedan 1998. Han beskrivs som en lojal, hårt arbetande, rak, ärlig och omtänksam person, en som kan säkerhetstänket inte bara utifrån ett praktiskt perspektiv, utan även från ett juridiskt. Han är utbildad yrkesdykare och har dessutom arbetat i byggbranschen.

– I båda dessa branscher är säkerhets- och arbetsmiljöfrågor hårt reglerade, jag fick min grundutbildning där. I filmbranschen är okunskapen fortfarande stor både kring säkerhetsfrågor och vad lagen föreskriver. Men det händer saker och ting. Det känns som om vi är i startgroparna och börjar diskutera arbetsmiljöfrågor mer och mer, säger Robert.

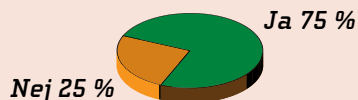
Robert jobbar nu också för att certifieringsfrågor ska lyftas inom arbetsmiljöområdet.

– Kunskaperna inom filmbranschen är ju i första hand lärlingsbaserad och vi måste höja statusen inom yrkeskåren. Det krävs att kunskapen förs över till nya generationer. Jag måste säga att jag glad över att få uppmärksamhet för jag varit en gnällig gammal filmarbetare som säger "att så här ska det inte vara", säger Robert.

MAGDALENA BOMAN

Arbetsmiljöpriset är ett fackligt stipendium om 5 000 kronor och går till en enskild person eller en verksamhet på filmområdet som främjat en god arbetsmiljö för Teaterförbundets medlemmar.

Fråga i förra numret:
Brukar du kolla om din arbetsgivare har kollektivavtal?

Hur gör du?
Lyssnar du regelbundet till radioteatern?

Svara **Ja** eller **Nej** på:
www.teaterforbundet.se

BAROMETERN

Lyssnar du regelbundet till Radioteatern?

"Ja, det försöker jag göra, när det finns tid över"

Johannes Wanselow, skådespelare:

– Ja, det försöker jag göra. Det kanske inte sker så jätteofta, det är lite beroende av tid. När jag väl sitter där och lyssnar är det väldigt mysigt. Radiolyssnandet ger utrymme för ens egen fantasi, det är häftigt. Har inte så stor erfarenhet av radioteater, men skulle gärna vilja göra mer.

"Ja, ett par gånger om året. Det är fantastiskt inspirerande"

Rebecca Neumann, ljudtekniker:

– Ja, det gör jag faktiskt, ett par gånger om året. Det är mest nyskrivna pjäser jag lyssnar till. Radioteatern gör mycket nyskrivet. Det är kul. Oftast får jag nys om produktionen genom en blänkare på nätet. Senaste gången var det fantastiskt inspirerande som kontrast till det monotona pappersarbete jag höll på med. Produktionerna är spännande både ljudmässigt och musikaliskt. Eftersom det är en audiell upplevelse får ljudkonsten stort utrymme. De borde engagera fler inom ljuddesign när de gör sina produktioner.

"Nej, Radioteatern är grymt dålig på att marknadsföra sig"

Anna Sjövall, regissör:

– Nej, det kan jag inte säga, jag har inga regelbundna radiovanor. Kanske lite pinsamt, eftersom jag själv gjort radioteater. Kanske hade jag lyssnat mer om det vore möjligt att ladda ner pjäserna via pod-radio efter 30 dagar. Pjäserna är tillgängliga en så kort tid. Dessutom är Radioteatern grymt dåliga på att marknadsföra sig. De använder sig av uråldriga metoder, och är därför svåra att hitta. Det är synd att det inte går att köpa eller hyra radiopjäser på samma sätt som talböcker. Att man betalar för en lyssning. Det finns ju en hel skatt att tillgå, så många fantastiska pjäser som folk borde få en chans att lyssna till.

Filmbolag i konkurs – lönegaranti utreds

Hepp-film AB har försatts i konkurs, efter att filmen "Sånt är livet" drabbats av flera bakslag och förseningar.

En konkursförvaltare ser över vilka som ska omfattas av den statliga lönegarantin. Ovisst om F-skattare får ersättning.

INSPELNINGEN AV FILMEN om boxaren Bosse Högberg och sångerskan Anita Lindblom, skulle ha startat i oktober, men produktionen drabbades av flera bakslag och förseningar. Det var när mask/kostym- och scenografiavdelningen skulle sätta igång med förarbetet i augusti och problemen hopade sig, som flera personer hörde av sig till Teaterförbundet. Filmarbetarna som ju anlitades med mycket kort varsel, hade inte heller fått sina skriftliga kontrakt. Utbetalningarna av löner dröjde och bolaget försattes till slut i konkurs.

– Det finns en viktig tidsgräns att hålla när ett företag är på randen till konkurs. Är löneanspråken äldre än tre månader går det inte att få ut någon ersättning för nerlagda arbetstiden via statlig lönegaranti, säger Erik Grahn, ombudsman på Teaterförbundet.

Konkursförvaltaren, Ferdinand Hellers på Fylgia advokatbyrå, har till uppgift att se företagets skulder och tillgångar. Men de

som har rätt till lönegaranti, får en viss ersättning utbetald genom statens försorg – oavsett vilka tillgångar som finns i bolaget.

– Vi ska kolla om det finns förutsättningar att betrakta alla medlemmar som arbetstagare, så att de därmed omfattas av garantin. Men det krävs mer argumentation för att en F-skattare ska betraktas som arbetstagare, säger Erik Grahn.

Teaterförbundet måste påvisa att dess medlemmar arbetar under anställningsliknande förhållanden.

– Det är intressant, vad innebär det egentligen att arbeta inom anställningsliknande förhållanden? Det är förstas flera frågor vi vill ha svar på. Är det den ende uppdragsgivaren vid den tidpunkten och så vidare. Men en viss uppförssbacke är det ändå när det gäller utbetalningar av lönegaranti till dem som fakturerar på egen hand, men jag lyssnar givetvis på argumenten, säger Ferdinand Hillers.

MAGDALENA BOMAN

Teaterförbundet kräver låglönesatsning

Låglönesatsning och färre bemanningsanställda är några av de krav som förbundet ställer i förhandlingarna om ett nytt institutionsteateravtal.

TEATERFÖRBUNDET och motparten Svensk scenkonst har lagt fram sina yrkanden i förhandlingarna om ett nytt institutionsteateravtal.

Förbundet kräver dels en låglönesatsning och en individgaranterad rätt till lönepåslag efter att de lokala potterna fördelats, dels en arbetstidsförkortning för alla med oregelbunden arbetstid.

TF ställer också krav på att nya yrkesgrupper skrivs in i kollektivavtalet – ljus, ljud, mask och videodesigner. Dessutom vill förbundet också ha förbättrade bestämmelser för sjuk- och föräldrapenning. Teknisk personal bör bilda en grupp i turordningsfrågor, förbundet hävdar också att administrativ personal blir en egen grupp i avtalet.

– Idag är administrativ och teknisk personal tillsammans en grupp. Vi behö-

ver fokusera på den administrativa personalens frågor, säger chefsförhandlare Lars Åström på Teaterförbundet.

Att begränsa anlitandet av bemanningsföretag, framför allt inom teknik och administration är också ett krav.

– Vi vill undvika att arbetsgivaren av bekvämlighetsskäl kan ta in vem man vill och slippa anställa.

ARBETSGIVAREPARTEN Svensk scenkonst yrkar å sin sida på att kunna anställa konstnärlig personal på kontrakt på upp till tio månader, istället för som idag sex eller tolv månader.

– Man vill ha flexibilitet, komma ifrån pjäskontrakt och kunna använda den anställda i flera produktioner, och slippa anställa personal över sommaruppehållen. Det avvisar vi, säger Lars Åström.

Svensk scenkonst kräver ånyo att långtidskontrakt ska ersätta dansarnas rätt till anställning efter tre, fyra år, liksom vill det förändra arbetstidsbestämmelserna.

– Med konsekvensen att man ska kunna ta ut mer arbetstid utan att betala övertidsersättning. Här finns ett stort motstånd bland medlemmarna att ändra igen, säger Lars Åström.

Med förändrade arbetstidsregler vill arbetsgivaren spara för att finansiera löneökningarna. Eftersom offentligfinansierade sceninstitutioner bara får 0,6 procents uppräkning 2013 täcker det inte för löneökningar som beräknas ligga på mellan två och tre procent, säger Lars Åström.

Förhandlingarna inleds i februari och ett nytt avtal kan vara klart tidigast i mars-april.

GERT LUNDSTEDT

Scenkonsten dokumenteras även under 2013

Scendatabasen är räddad – åtminstone tillfälligt. Kulturdepartementet har utlovat ett finansiellt stöd till scendatabasen så att arbetet med dokumentationen fortsätter under 2013.

FÖRHANDSBESKEDET från departementet nådde Svensk Teaterunion i slutet av förra året, och mottogs förstås med glädje av unionen som byggt upp och drivit databasen, men som inte längre kan finansiera projektet.

– Vi hoppas att departementet under året kan presentera en långsiktig lösning för dokumentation och statistik av scenkonst, säger generalsekreteraren Ann Mari Engel.

Det finns idag inget officiellt uppdrag om att föra statistik över scenkonsten. Ett sådant uppdrag finns däremot för biblioteken och museerna men det saknas på scen-

konsten – trots att det är det största området i kulturbudgeten och svårast att bevara på grund av konstformens förgänglighet.

– Myndigheten för kulturanalys, som numera har hand om den officiella statistiken på kulturområdet, vill gärna kunna föra statistik även för scenkonsten. Vår förhoppning är att departementet formulerar ett sådant uppdrag för scenkonsten och avsätter resurser för detta, säger Ann Mari Engel.

Hon menar vidare att det är ett starkt önskemål från hela branschen och det är en kulturpolitisk nödvändighet att det finns tillförlitlig dokumentation och

statistik. Departementet är väl införstått med att Svensk Teaterunion, som idag driver databasen, har den mest kompletta statistiken på området och ett väl uppbyggt system för dokumentationen.

Myndigheten för kulturanalys har även påpekat att Sverige är ett av de få länder i Europa som inte för statistik på scenkonstområdet – vilket skapar problem när myndigheten ska göra jämförbara analyser med andra länder.

MAGDALENA BOMAN

HALLÅ DÄR...

Fokus på rösten under en dag i 50 länder

... Johan Sundberg, röstprofessor och ordförande för World Voice Day i Sverige. Du är en av eldsjälarna som också arbetat internationellt för evenemanget, som äger rum den 16 april i ett 50-tal länder över hela världen. Vad händer under dagen?

– Det blir bland annat en global körkonsert som börjar i Nya Zeeland och löper stafett västerut, timme för timme i takt med solen och slutar i Hawaii 19.30 lokal tid.

– Dessutom planeras en massa andra aktiviteter. I Sverige ordnar Musikaliska Akademien exempelvis "En afton om rösten", Vetenskapsakademien arrangerar ett symposium om svensk röstforskning och det blir aktiviteter på Operahögskolan

liksom på många andra ställen runt om i landet.

– Jag hoppas det blir poesiläsning på Dramaten. Vi har spännande samarbeten på olika sätt med människor med anknytning till scenkonst och sång. World Voice Day kommer att bli en mäktig upplevelse!

Varför ägnas en hel dag åt rösten?

– Utan rösten skulle vi vara totalt handikappade. Skådespelare behöver en bra röstteknik för att kunna höras tydligt också längst bak i salongen. Operasångare som inte lärt sig behärska sin tonbildning lär inte kunna hoppas på vare sig gigs eller kontrakt. Ändå är röstens betydelse gravt underskattad i samhället, ofta också av dem som beviljar stöd till kultur. Men nu ska vi ta mig attan få alla att inse att rösten är ett av de viktigaste inslagen i män-

niskans liv. Rösten måste vara ett lydigt instrument och den går att öva upp. Cirka 30 procent av den arbetande befolkningen använder rösten som ett arbetsverktyg. Men många, till exempel lärare, har problem. En dålig röst är ett handikapp och ett elände. Vi behöver mer fakta och forskning i ämnet. Utan fakta kan man påstå precis vad som helst och sprida allehanda vanföreställningar och vidskepelse.

Vad är en bra röst?

– En som fungerar bra och hjälper oss att uttrycka precis det vi menar. Det värsta man kan göra är att använda rösten alltför mycket i bullriga miljöer. Med bra teknik orkar rösten mer. Jag hoppas att alla snart kommer att få upp ögonen för röstens stora och viktiga betydelse.

GERTRUD DAHLBERG

Fortsatt kritik mot stödregler i Stockholms stad

Kritiken mot Stockholms nya stödsystem från det fria kulturlivet fortsätter. Förvaltningen är alltför styrande, informationen är dålig och dialogen brister är vanliga synpunkter.

Hugo Nabo

– Vi får runt 180 besök i veckan, och samtalar med företrädare från kulturlivet på daglig basis, säger Patrik Liljegren, chef för Kulturförvaltningens strategiska avdelning

NÄR STOCKHOLMS STAD 2011 skulle fatta beslut om ett nytt stödsystem för det fria kulturlivet var kritiken skarp från oppositionspolitiker och representanter för kulturlivet.

Chefen för kulturförvaltningens kulturstrategiska avdelning, Patrik Liljegren, framhöll att beslutsprocessen var transparent och väl förankrad medan motståndarna kritiserade staden för att mörka förslagen, slopa remissförfarandet och stressa igenom besluten. Till sist fick alliansmajoriteten med små justeringar igenom förslaget och 2012 var det nya stödsystemet på plats.

Flera erfarna scenverksamheter är fortsatt kritiska efter kulturförvaltningens första stödfördelning enligt de nya reglerna. En av dem är mimbaserade Teater Tr3, som funnits i över 30 år.

– Vi fick sänkt bidrag för kärnverksamheten, utan någon information eller diskussion. Beslutet fattades dessutom på felaktiga grunder, säger Teater Tr3s konstnärlige ledare Sara Myrberg.

En produktion som gruppen sökt pengar för, hade teatern enligt förvaltningen redan fått pengar för året innan.

Förvaltningen tillstod till slut felet men Teater Tr3 fick själva informera nämnden som inte ändrade beslutet.

Innan avgörandet om sänkt bidrag togs fanns ett beslutsunderlag där Teater Tr3 hade kunnat påpeka misstaget. Men det talade förvaltningen inte ens om. Underlaget visade sig dessutom vara svårt att hitta.

– Vi tog för givet att förvaltningen skulle föra en dialog med oss om att sänka

anslaget. Vi kontakter ju dem om vi gör någon ändring, då förväntar vi oss samma sak från förvaltningen, säger Sara Myrberg.

Samtidigt som bidraget för kärnverksamheten sänktes fick Teater Tr3 ett utvecklingsbidrag och ett verksamhetsbidrag för internationell verksamhet, och hade i samband med ansökan en tät kontakt med förvaltningen, ändå nämnde tjänstemannen inte att bidraget till kärnverksamheten skulle sänkas.

TEATER GALEASENS CHEF Sophia Artin har också dålig erfarenhet av det nya stödsystemet.

– Vår viktigaste invändning framförde vi redan innan systemet trädde i kraft. Att det ställs så detaljerade kriterier av vad som ska uppfyllas för att få stöd. Man ska spela för barn och unga, vara mångkulturell... Man glömmer gruppernas särart och profil och följden blir en styrning av det konstnärliga innehållet.

Artin är också kritisk mot den "referensgrupp på bara tio personer" som tillsatts för att täcka in hela det fria kulturlivet och alla konstgenrer. Det kan jämföras med Kulturrådet som har särskilda referensgrupper för de olika konstområdena.

– Vi undrar över referensgruppens funktion och hur seriös den är. Det finns till exempel ingen högre expertis på teaters område. Ingen i gruppen har varit på Galeasen senaste året. Det finns inga kontakttuppgifter för att bjuda in dem utan kontakter sköts via kulturförvaltningen.

Rasmus Ölme, ordförande för Dans-

centrum i Stockholm, framhåller att organisationen ännu inte diskuterat det nya stödsystemet, men vänder sig mot stadens indragna stöd utifrån argumentet att Danscentrum inte driver publikt arbete.

– Vi är en produktionsplats som kommer publiken till del när föreställningarna är klara och spelas på olika scener.

Men de synpunkterna har centret inte fått gehör för hos kulturförvaltningen.

– Det finns en brist på flexibilitet i deras tänkande. Jag har vid ett par tillfällen försökt träffa Patrik Liljegren utan framgång.

KULTURFÖRVALTNINGENS stabschef och arkitekten bakom det nya stödsystemet, Patrik Liljegren, svarar så här på kritiken från grupperna:

– Angående tillgänglighet så får kulturförvaltningen runt 180 besök i veckan, och vi samtalar med företrädare från kulturlivet på daglig basis. Vi har öppet hus en gång i månaden dit man kan komma och diskutera sin ansökan. Därutöver har vi lanserat en ny E-tjänst som gör det enklare att ansöka om stöd. Sammantaget har vi en bra kontakt med kulturlivet.

– Kulturförvaltningens referensgrupp består av personer med välkända erfarenheter av konstnärliga yrken inom bland annat musik, dans, teater, film, litteratur och konst. Dessutom finns kompetens inom barnkulturforskning, mångfald och nationella minoriteter. På vår hemsida hittar man information om referenspersonernas bakgrunder, uppdrag och arbetssätt.

Guldbaggenominerad för sin första stora filmroll

Bengt C W Carlsson är teaterveteranen som närapå gav upp hoppet om en stor filmroll. I år blev han Guldbaggenominerad för bästa manliga huvudroll i debutantfilmen "Lycka till och ta hand om varandra".

FÖRST EFTER ATT TRÄFFAT Bengt C W Carlsson förstår jag vilken stor prestation han gör som den sjuke änklungen Alvar i "Lycka till och ta hand om varandra". Där Alvar är fåordig och sluten är Bengt generös med ord och leenden. Och de lätta steg med vilka han far fram i det inbjudande hemmet i Stockholmsförorten Gröndal står i skarp kontrast mot Alvars sorgtyngda uppenbarelse i filmens lilla landsortshåla.

– Åh gud vilken gammal gubbe, jag blev helt knäckt, säger Bengt om att se sig själv på premiären.

Dramakomedin "Lycka till och ta hand om varandra", regisserad av debutanten Jens Sjögren, skildrar vänskapen mellan Alvar och den socialt kantiga tonårsflickan Mirjam. Den fick Fassbinder-priset på filmfestivalen i Heidelberg men filmen slutade gå på svenska biografer efter tre veckor.

– Jag tänkte "där försvann den, så var det med det", säger Bengt luttrat medan han donar med kaffekoppar och dukar fram godsaker.

Redan vid premiären viskade visserligen en kompis "Guldbaggevarning" i örat på honom, men det var inget han tog på allvar. När samma vän ringde för att berätta att Bengt blivit nominerad för bästa huvudroll frågade han flera gånger om det var sant. Han var ju inte ens inbjuden till presskonferensen där nomineringarna tillkännagavs.

– Man förstår angelägenhetsgraden, säger Bengt C W Carlsson med ett skevt skratt.

ÄVEN OM BENGT C W Carlssons film-CV innehåller över 30 filmer och tv-produktioner, har rollerna varit små. Istället har teaterscenen varit hans spelplan. Annika Silkeberg och Lars Norén tillhör favoritregissörerna och en av de roller han roats mest för är den som Botten Väware i Shakespeares "En midsommarnattsdröm" på Roma Klosterruin.

– När jag kommer in på scenen lägger sig 750 personer baklänges och skriker av skratt. Det beror naturligtvis på att pjäsen är välskriven... nåja, det är väl lite min förtjänst också. Sedan, i scenen mellan Pyramus och Thisbe, gråter publiken. Det är en fullkomligt otrolig upplevelse – det slår allt!

Bengt C W Carlsson anande tjueningen med att beröra en publik redan som barn, då han bestämde sig för att bli skådespelare efter ett engagerande teaterbesök. Han växte upp i Kristianstad.

Pappa var officer, mamma hemmafru. Det sägs att officersbarn blir antingen skådespelare eller psykologer, vilket Bengt C W Carlsson och hans syster är levande bevis för.

Du har varit skådespelare i över 40 år. Har du aldrig tvekat?

– Jo, en period då jag var fast anställd i Norrköping stack jag iväg till New Mexico och bodde i öknen i ett lerstenhus. Där umgicks jag med konstnärer från hela världen.

Men ett år och flera insikter senare – dessutom hade han använt upp sina slantar på veterinärräkningar då de hästar han hade hand om stack sig på kaktusar – fann Bengt C W Carlsson sin väg tillbaka till de svenska scenerna.

Utöver att spela sin första stora filmroll i Sverige gjorde Bengt häromåret dessutom Hollywood-debut, som Lisbeth Salanders stroke-drabbade förmyndare i "The girl with the dragon tattoo".

– I den första filmen ligger han mest i koma men i den tredje blir det betydligt mer prat så jag hoppas att den blir av, säger Bengt som är kontrakterad för hela trilogin.

Men det är inte för Hollywoodkarriärens skull som han inte rört fatet med kakor; Bengt C W Carlsson intensivbantar för att komma i sin italienska kostym till Guldbaggegalan.

LISA BODA

Namn: Bengt C W Carlsson

Född: Den 1 januari 1948.

Bor: Gröndal i Stockholm, stuga i Immeln.

Bakgrund: Han har bland annat spelat på Fria Proteatern, Stockholms stadsteater, Uppsala stadsteater och Dramaten. Varit med i filmer som "Sånger från andra våningen" och tv-produktionerna "Mäklarna" och "Solsidan".

Framöver: I vår medverkar han i "Ladykillers", på turné med Riksteatern. I höst spelar han i Brechts "Den goda människan i Sezuan", i ett samarbete mellan Västerås och Sörmlands Scenkonst.

Vill göra mer: "Musikaler, de genererar livsglädje". Har bland annat spelat Charlotte Perrellis pappa i "Skönheten och odjuret" på Göta Lejon.

Regioner får ökad makt över filmproduktioner

På 20 år har den regionala filmpolitiken kommit att omforma det svenska filmlandskapet i grunden. För filmarbetarnas vardag innebär det både möjligheter och bekymmer när filmproduktioner förläggs till Luleå eller Trollhättan.

På senare tid har Filmpool Nord tagit ett kliv framåt med produktioner som "Dom över död man" och "Hypnotisören". På bilden: Anna Azcarate i rollen som Lydia i "Hypnotisören".

DET KLIAR I ELISABET Gustafssons regissörsfingrar. Efter nära två års väntan har hon äntligen fått grönt ljus för sin första långfilm. Den har arbetsnamnet "Krakel spektakel" och är en musikalisk roadmovie för barn mellan tre och sju år, med Lennart Hellsings älskade figurer i centrum.

Vi träffas på produktionsbolaget Filmlance kontor i Stockholm. Det är en kall vintermorgon och huvudstaden är täckt av ett tunt lager nysnö. Kanske ger det en liten föräning om vad Elisabet Gustafsson har att vänta sig i mars, när hon packar väskorna och reser till

Luleå – anledningen till att filminspelningen äntligen kan komma igång är att det regionala produktionscentrat Filmpool Nord har klivit in som samproducent.

– Just nu tänker jag mycket på den sociala biten, om man ska spela bowling på kvällarna och så. Och vilken skillnad det kommer att bli att jobba tillsammans där i jämförelse med när alla åker hem till sitt.

Resan mot finansiering har som sagt varit lång. SFI och SF har hela tiden stått bakom projektet men regionalt har det varit skakigt. Ursprungspartnern Filmfond Gotland lades på is, Filmregion Stockholm-Mälardalen hjälpte till med utvecklingen men kunde inte gå in med tillräckligt mycket pengar för att produktionen skulle kunna dra igång. Så sent som i december fick man äntligen ja från Filmpool Nord, berättar producenten Ulf Synnerholm.

– Det är nästan lika svårt att göra en film utan en region i ryggen som att göra den utan Filminstitutet. Varje produktion som har en medelstor eller stor budget behöver stöd från en region. De är oerhört viktiga och har verkligen möjlighet att påverka, säger han.

Nu måste projektet anpassas till de nya förutsättningarna –

Alexandra Aristarhova

studion i Luleå har inte samma takhöjd och form som de har utgått från i planeringen. Ännu har man inte löst problemet med filmens utomhusscener och det norrbottniska klimatet. Men Elisabet Gustafsson är ändå positiv.

– Vi filmarbetare anpassar oss till det som gäller. Det handlar om att göra problemlösningen på ett sätt som inte innebär eftergifter på det konstnärliga. Man har alltid en önskebild och sedan modifieras den hela vägen in i slutprodukten. Och Filmpool Nord har ju räddat det här projektet.

SEDAN TIDIGT 90-TAL har den svenska filmbranschen alltmör kommit att präglas av regionala satsningar. Film i Väst var först ut, och inspirerande andra att följa efter. Från 1997 gick SFI in med årligt stöd till 19 regionala resurscentrum för film, som skulle fokusera på filmpedagogik, filmvisningsfrågor och talangutveckling.

För att reglera verksamheten begränsades den statliga medfinansieringen av filmproduktion år 2000 till fyra regionala pro-

duktionscentrum: redan existerande Film i Väst, Filmpool Nord och Film i Skåne, och en framtida konstruktion i Stockholmsregionen.

Film i Väst är fortfarande överlägset störst av de fyra, men på senare år har Filmpool Nord i Norrbotten tagit ett kliv framåt med produktioner som "Hypnotisören" och "Dom över död man". Film i Skåne jobbar småskaligt, men blandar Wallanderfilmer med mer oberoende projekt som "Äta sova dö".

Men i huvudstaden går det trögt. Eftersom det är den regionala politiska viljan som styr produktionscentrumens framväxt har en glesbygd som Norrbotten en klar fördel mot en tillväxtregion som Mälardalen – politikerna som håller i plånboken är mer villiga att satsa. Det dröjde ända till 2007 innan Filmregion Stockholm-Mälardalen bildades, och ännu har man inte lyckats få med Stockholms stad som fullvärdig medlem. Därför får även filmer som utspelar sig i Stockholm spelas in någon annanstans.

Anette Mattsson är vd för Filmregion Stockholm-Mälardalen sedan ett år tillbaka. Hennes mål är att regionen ska bli lika stor

"Vid en filminspelning hade man fått pengar från Film-pool Nord, de hade då tillverkat en jättestor fototapet av en Stockholmsmiljö, och så filmade man hela scenen i Älvsbyn. Det är lite absurt, när en fototapet får ersätta Stockholm".

Håkan Bjerking, ordförande i Sveriges filmregissörer

Film i Skåne blandar oberoende projekt som "Äta sova dö" med Wallanderproduktioner.

som Film i Väst inom tio år, bland annat genom att locka till sig fler privata investerare. Hon har gott hopp om att Stockholms stad snart kommer att ansluta sig helt till filmregionen.

– Men vi har en del att bevisa för filmbranschen för att den ska se oss som ett aktuellt produktionscentrum att gå till med sina produktioner. Ser vi till pengarna ligger vi nu alldeles för lågt i förhållande till de andra regionerna.

HÅKAN BJERKING, ORDFÖRANDE i Sveriges Filmregissörer, är en av många filmarbetare som är kritisk till att man numera är hänvisad till ett fåtal regioner när man ska göra film. Han menar att filmmanus skrivs om för att passa in i en viss region, och att storstadshistorier aldrig får en ärlig chans.

– Man ritar en karta över Sverige och säger "så här ser Sverige ut", Det blir en skev Sverigebild, säger han, och ger ett exempel på när problemet får nästan komiska proportioner:

– Jag var med på en filminspelning där man hade fått pengar från Film-pool Nord, där de hade tillverkat en jättestor fototapet av en Stockholmsmiljö, och så filmade man hela scenen i Älvsbyn.

Det är lite absurt, när en fototapet får ersätta Stockholm.

I avtalen med de regionala produktionscentrumen ingår nämligen att så stor del som möjligt av filmen ska göras på plats, att merparten av budgeten ska spenderas i regionen och att så många som möjligt av filmarbetarna ska vara skrivna där. Detta för att politikerna som håller i plånboken vill att filmsatsningen ska skapa jobb i regionen.

Men för de många filmarbetare som inte bor i Västsverige eller Norrbotten innebär den regionala filmpolitiken en rad praktiska problem: långa resor, många hotellnätter, omständliga transporter av kostym och rekvisita (till inspelningen av "Dom över död man" fick hundra silltunnor forslas från Köpenhamn till Luleå) och många nybörjare på inspelningsplatsen.

I vissa fall har personer låtsasskrivit sig i regionen för att kunna ta en anställning, i andra har de fått betala sina resor själva.

– Det vore intressant att se hur många familjer som har brakat ihop på grund av det, säger Eleonor Fahlén, regionalt skyddsombud på Teaterförbundet.

Hon berättar att regionsarbetet kan funka bra för den enskilda

Johan Lundborg

individen när man är ung och obunden, men att familjebildandet blir en brytpunkt – särskilt om man har en partner som också är filmarbetare.

Maskören Therese Sandersson, uppvuxen i Trollhättan, har (liksom många andra filmarbetare från Västsverige) dragit fördel av den regionala satsningen. Men sedan hon flyttade till Stockholm och fick barn har hon fått lägga om hela sitt arbetsliv. Hennes sambo arbetar som attributör.

– När en av oss är på ett långt projekt får den andra jobba med reklam. Men det blir ändå en väldigt stor påfrestning på familjen när någon är borta så mycket. Det funkade för att man älskar sitt arbete.

MEN GRUNDPROBLEMET ÄR egentligen inte att några regioner i Sverige satsar extra mycket på film, utan att den svenska filmbranschen lider av en allmän underfinansiering. Det blir regioner som tänker nytt i jakten på ekonomisk tillväxt, som får axla det ansvar som regering och riksdag inte tar – att föra en genomtänkt kulturpolitik på filmområdet.

Det är bristen på en ordentlig statlig pengapåse och osäkerheten som det skapar som har gjort att Elisabet Gustafsson och Ulf Synnerholm har fått ägna nästan två år åt att leta pengar – och som gör att Therese Sandersson kan tacka ja till ett projekt för att sedan få veta att inspelningen är flyttad till en annan ort.

Susann Jonsson är vd för Filmpool Nord:

– Problemet i debatten är att man tror att vi tar resurser från någon annan, det har vi aldrig gjort. Det är ju omfördelning av skattepengar i Norrbotten, de kan ju aldrig komma Stockholm till del. De regionala satsningarna har inneburit ett enormt tillskott till svensk film.

Regissören Håkan Bjerking menar att idealet vore att det fanns regionala produktionscentrum med ekonomiska muskler över hela Sverige.

– Det behövs fler människor på kommunal och regional nivå som öppnar ögonen och förstår att filmproduktion ger något tillbaka, både pengar och en stolthet för bygden.

KARIN SVENSSON

Efter 47 år slutar Rigmor Oldmark på Teaterförbundet. Som sekreterare har hon varit outhärlig: vet allt, kan allt, gör allt.

Magdalena Boman

Det var Rigmor Oldmarks mor Irene, även kallad "morsan" som lockade sin dotter till förbundet. "Du behöver ju inte stanna ett helt liv där", men så blev det.

Ett helt yrkesliv på Teaterförbundet

EN STÄMPELDYNA, ETT PAR LÄSBRILLOR med ugglestora glas från 70-talet, nål och tråd... allt i en "bra-att-ha"-låda. Rigmor Oldmark städar ur rummet efter 47 år. Den 1 november 1965 steg hon in i Teaterförbundets lokaler som då låg på Strandvägen 7B. Nu plockar hon ihop och går i pension.

Att det är med saknad syns på de glansiga ögonen.

– Jag har alltid trivts. Faktiskt aldrig funderat på att byta jobb. Visst har det funnits dagar då jag varit sur på något. Men det har gått över väldigt fort. Och visst, allt är inte roligt. Men jag har alltid trivts oerhört bra.

En kollega kommer förbi och de pratar minnen. Som när Anita Lindblom svepte in och ville tala med förbundsadvokaten... Men personliga möten har blivit färre med åren, särskilt när den nya tekniken kom. Med datorer och e-post kom den stora förändringen.

– Fast det har underlättat. Datorer har förenklat när man jobbar som sekreterare och skriver mycket. Men det var jobbigt i början, särskilt när jag trodde att det var datorerna som gjorde fel. Men jag lärde mig.

Sekreterare blev hon redan i slutet på 60-talet efter att ha börjat som receptionist. Hon blev en gång erbjuden att bli ombudsman men tackade nej.

– Jag var inte intresserad. Jag tycker om att vara sekreterare och tycker att jag har utvecklats som det.

Hon är sedan länge chefssekreterare. Att vara chefssekreterare är så mycket mer än chefen. Det är utskick, det ska servas och tusen andra sysslor som händer under dagen. Hon har läst protokoll för att hålla sig ajour.

Pärmarna står ännu prydligt radade i hyllorna.

– Jag hittade en verksamhetsplan från 1965 där man fattat beslut om inköp av en elektrisk skrivmaskin.

Bara ett exempel på vad som hänt på 47 år. När hon började hade förbundet runt 800 medlemmar minns hon. Nu är siffran runt 8 200.

VAD ÄR DÅ EN BRA ARBETSPLATS? Det låter sig inte beskrivas i enskildheter menar Rigmor.

– Det är att vara glad att få gå till jobbet, sammanfattar hon självklart. Det är roligt att serva medlemmar och förtroendevalda med olika önskemål...

Och arbetskamraterna förstås, som betyder "enormt mycket".

– Men vi ska fortsätta med kafferasterna vid tre.

Nu glittrar hon med ögonen.

– Via Skype.

Hon hade kunnat stanna ett par år till.

– Men det blir lika svårt då, konstaterar hon. Min man längtar efter mig. Han har redan pension.

Så när hon stängt kontoret för gott – nej, inte riktigt, några små uppdrag kommer hon ha kvar – så väntar en resa med sin Lars runt Kap Horn.

– Pension är något jag längtat efter första dagarna efter semestern. Vi får väl se nu, säger hon och blir både glittrig och glansig.

SF Bio till försäljning

Svenska Dagbladet uppger att en försäljning av de Bonnierägda SF-biograferna är nära förestående. Spekulationer om försäljningen har funnits en tid. Bonnier har gjort förlustaffärer på andra håll och behöver likvida medel. Affären uppges kunna vara värd omkring två miljarder kronor och bland aktuella köpare nämns riskkapitalbolag som svenska Ratos och brittiska Doughty Hanson, som redan äger biografkedjor. Bonnier äger SF Bio sedan 1983.

Stockholm satsar på dans

Huvudstadens årliga kulturfestival i augusti satsar 2013 på dans, skriver Dagens Nyheter. Festivalen har funnits i sju år och i somras samlade runt 400 programpunkter en publik på 340 000 personer.

– 2013 års festival blir ett rejält avstamp för dansen så att den etableras och kan bli en del av festivalerna år efter år, säger den konstnärlige ledaren Claes Karlsson.

Michael Weinius i "Valkyrian"

Åttadubblat biljettpreis!

Teaterförbundet har lyft sambandet mellan urholkade anslag och höjda biljettpreis, och använt sig av exemplet Kungliga Operan. Bakom kravet ligger statistik som visar att biljettpreiset sedan 1984 nära nog åttadubblats. Som jämförelse tas Fria Teaterns biljettpreis som under samma tid tredubblats.

– Staten har skurit ned bidragen till Operan med omkring 1,5 procent per år. Om Operan inte blir mer tillgänglig ökar risken för att det politiska stödet för fortsatta bidrag minskar, säger Teaterförbundets direktör Jaan Kolk.

SF växer i Norge

Svensk Filmindustri tar över ett av Norges ledande reklamfilmsbolag, Motion Blur. Bolaget har etablerat sig inom spelfilm på senare tid, och kommer framöver producera långfilm för den norska och internationella marknaden, berättar SF. Det finns tre utvecklingsprojekt med planerad inspelningsstart under 2013.

Många kortfilmer till Berlin

Hela nio svenska kortfilmer tävlar vid filmfestivalen i Berlin mellan den 7 och 17 februari. Stephan Apelgrens "Eskil & Trinidad" tävlar i barn- och ungdomssektionen Generation. Av de nio svenska kortfilmer som visas vid festivalen är fyra, av totalt ett tjugotal tävlande, uttagna till Berlinfestivalens huvudtävlan för kortfilm, "Berlinale Shorts" ett av de internationellt mest prestigefulla i festivalsammanhang. I Berlin tävlar också "Djur jag dödade förra sommaren" av Gustav Danielsson, producerad med stöd från Stockholms filmfestivals 1 km film-stipendium som delas ut sedan 1990 till en ung svensk filmare.

Mer pengar till dansen

Kulturrådet ger 2013 ökat stöd till bland andra dansarrangörerna Dansstationen, MDT och Tredje våningen.

Totalt beviljas drygt 8,4 miljoner kronor i bidrag till tio arrangörer inom dansområdet. Enligt rådets pressmeddelande ska beslutet ses i perspektiv av en prioritering för att stärka arrangörer med en etablerad och regelbunden verksamhet. Därmed hoppas Kulturrådet ge bättre möjligheter för arrangörerna "att använda sina sceners fulla potential och kunna presentera mer dans", vilket ska komma publiken och de fria dansgrupperna till del. Bedömningen grundar sig till en del på rådets strategi från 2010 att stärka den professionella dansen och där ett långsiktigt mål är förbättrade arbetsvillkor.

Stöd till fler festivaler

Kulturrådets fördelning av drygt 5,8 miljoner kronor till internationellt kulturutbyte innebär pengar till flera festivaler.

Bland de som får pengar i den här omgången finns Profiltatern i Umeå. De står bakom Skräckteaterfestivalen som kulminerar under kulturhuvudstadsåret i Umeå 2014. Även Dans- och performancegruppen Shake it Collaborations får pengar för ett gästspel vid queerfilmfestivalen i Beijing. Andra mottagare av pengar på scenkonstsidan är Göteborgs dans- och teaterfestival, och Backa Teater som får 200 000 kronor för ett Slovenienprojekt.

Dansprotester på Gotland

Länsteatern och Länsdansen på Gotland slogs ihop den 1 januari. Mot detta protesterar flera tunga dansare som Susanne Jaresand och Jens Östberg rapporterar Dagens Nyheter.

Orsaken är att Länsteatern anses sakna kompetens samtidigt som danslivet oroar sig för vad som ska hända med den Kulturrådetstödade uppbyggnaden av dansen som pågått på Gotland under tio år.

Mer Skapande skola

Från årsskiftet omfattas fler barn av Skapande skola, regeringens stora kulturpolitiska satsning sedan makttillträdet 2006. Nu får även förskoleklasser ta del av satsningen som därmed omfattar hela grundskolan, förskoleklass, grundsärskola, specialskola och sameskolan. Totalt är anslaget för Skapande skola 169 miljoner kronor per år.

Med reformen har regeringen velat "stärka samverkan mellan skolan och det professionella kulturlivet och på så vis främja alla barns rätt till kultur och eget skapande". För att få pengar från anslaget kan kommuner och fristående skolor ansöka om medel för professionell kulturverksamhet för insatser som främjar barns och ungas eget skapande, och för insatser som långsiktigt ökar samverkan mellan skolan och kulturlivet.

Ännu en svensk till Berlin

För tredje året i rad har en svensk skådespelare kvalificerat sig till titeln Shooting Star vid filmfestivalen i Berlin i februari. 2013 blir det Nermina Lukač som får åka till Berlin för att presenteras i olika sammanhang på festivalen. Nermina Lukač har huvudrollen i Gabriela Pichlers långfilmsdebut "Äta sova dö" som vunnit en rad internationella priser sedan premiären i höstas. Shooting Star utses av den internationella juryn för European Film Promotion (EFP).

**Annonsera i
tidningen Scen & film?**

**Kontakta SB-Media AB
Tel 08 -545 160 72**

Anna skapar teaterkå på museer

Hotfulla soldatsiluetter tornar upp framför besökaren i utställningen om Juden Jesus. Med enkla knep skapar scenografen Anna Skagerfors mystik i museivärlden.
– Det är så roligt, för intendenterna uppskattar när jag konkretiserar deras kunskaper i känslomässigt och dramatiskt uppbyggda rum.

PÅ JUDISKA MUSEET PÅGÅR bygget av utställningen Juden Jesus. När Scen & film är på besök står montrar, skyltar och lampor lite huller om buller i det lilla visningsrummet.

Anna Skagerfors håller en rektangulär pappskiva mot väggen och målar upp några kraftfulla streck för att förstärka illusionen av en mur, ganska nära entrén till rummet. Muren ska omgärda den modell av Jerusalem på Jesu tid som möter besökaren när de träder in i lokalen. Men först passerar besökarna en vägg med svarta siluetter av soldater. Jerusalem är en av romarna belägrad stad.

– Romarna var fenomenala i sin byggnadskonst, de kunde verkligen bygga murar. Inte ett grässtrå hittade in i skrevorna. Varje block var exakt utformat, säger hon.

Att Anna skulle få använda sig av bilden av en mur i en utställning om Juden Jesus var inte omedelbart självklart. Det finns paralleller med nutid och situationen i Palestina som expertgruppen bakom utställningen måste ta ställning till.

– Ämnet är komplext. Det finns åtskilliga svårigheter i dess spår som utställningen måste balansera. Men jag fick igenom idén om att besökaren omgående skulle få möta en mur och siluetter av soldater, tanken är ju att besökaren direkt ska kastas in i den nutid som Juden Jesus lever i, säger Anna.

Romarnas mobilisering under påsken, menar hon, är en av de viktigaste sakerna att ta fasta på för att kunna berätta om Jesus. Det handlar om att skildra det tillstånd i staden som människor faktiskt levde under. Det gäller ju att försöka förklara varför han kom fram just då. Olika rörelser var verksamma samtidigt i Jerusalem, och staden styrdes av en härskarklass med överstepräster tillsatta av romarna.

– Utställningens syfte är att grunda Jesus i judendomen. Han var aldrig kristen. Kristendomen upphöjdes ju till en statsreligion långt senare. Bristen på kunskap om Jesus judiska liv är en av de största anledningarna till fördomar mellan judar och kristna. Därför måste han placeras i den kontext han verkar, säger Anna.

I 20 år har Anna Skagerfors arbetat både som scenograf och formgivare i museivärlden.

– Ämnet styr alltid mitt arbete, och vad vi ska berätta med rummet. Men alla ämnen lämpar sig inte för scenografisk utformning. Ibland räcker det med att ställa i ordning ett snyggt och prydligt rum, så att publiken kan ta sig runt på egen hand, det är en ren formgivaruppgift. Men jag tycker inte om att bli överpedagogisk i mitt arbete. Jag vill hellre att publiken får en chans att följa sin egen fantasi. De ska lockas in i rummet, och få utveckla sina egna tankar om vad de upplever.

Det allra roligaste med att arbeta som scenograf i museivärlden är mötet med intendenterna. Som akademiker uppskattar de mycket när deras kunskaper konkretiseras i form av en känslomässig och dramatisk uppbyggnad av rummet.

I MUSEIVÄRLDEN omfattas formgivare av regeln för offentlig upphandling, det gör däremot inte scenografen.

– Som utställningsscenograf verkar du i en oreglerad bransch. Betalningen är alltid den svåraste biten. Vi är några som ständigt står i kontakt med varandra för att hjälpas åt att hålla en rimlig prisnivå på arbetet. Kanske skulle vi kunna samla oss bättre och se till att kontinuerligt skicka in uppgifter på våra arvoden till Teaterförbundet. Först då är det möjligt att ställa upp regler för betalning.

insla

Anna har genom åren jobbat mycket för Nationalmuseum, Walde-marsudde, Östasiatiska museet och Medelhavsmuseet. I de fall då muse-erna lånar in föremål eller tavlor utifrån, måste hon som scenograf för-hålla sig till parametrar hon sällan kan påverka. Det kan kosta oerhörda summor att låna in museiföremål, vilket medför begräsningar i budge-ten. Anna måste dessutom förhålla sig till frågor om säkerhet, och att vissa föremål inte heller tål starka ljus.

– Mina ramar blir ofta vidare när jag gör utställningar utifrån museets egna samlingar. Jag kan välja vad och hur mycket som ska hänga på väg-garna, och kan påverka presentationen mycket mer.

VANLIGTVIS BÖRJAR ANNA göra research på ett tidigt stadium, långt innan hon får de konkreta texterna. Det gäller att inte drunkna i ämnet, det finns en punkt när hon måste släppa böckerna och börja jobba.

– Att läsa in sig blir ett sätt att gymnastisera hjärnan, att förbereda sig på det som komma skall. Det gör att när jag väl får utställningstexterna så kan jag förhålla mig till dem. Tyvärr bidrar också museernas allmänna planering till att det kan bli lite kort om tid när det praktiska arbetet väl ska genomföras.

Micke Lundström

På Judiska museet anlitas Anna i sin roll som scenograf. Museet är en ideell stiftelse med små ekonomiska medel. Trots det lyckas Anna med relativt enkla knep forma enskilda världar i rummet. Dessa skapar mystik i rummet och ger en fördjupning till det som berättas.

– Det svåra är just att se till att det händer något i rummet, det ska ju hända något med dig och mig när vi vandrar genom en utställning, fortsätter Anna.

I den lilla salen på Judiska museet tar Anna med besökaren till Jesus uppväxttid i Galileen med hjälp av uppförstorade fotografier och en del vardagsföremål placerade i montrar. I mitten av rummet har hon ställt ett olivträd. Runt det ligger en cirkel på golvet med namnen på de tolv judiska stammarna.

– Siffran tolv är symbolisk, Jesus hade ju till exempel tolv lärjungar. Jesus var långt ifrån den ende som radade upp etiska förhållningsregler. Det gjorde även andra judar, och det är lätt att slås av likheten i vad de säger. Det gör vi en poäng av här.

En ljusstekniker torkar av lamporna i taket och ljuskäglorna riktas på namnen i cirkeln. De är skrivna både på svenska och på hebreiska. Lite längre bort visar Anna hur judarna begravde sina egna på Jesu tid. Hon har gjort en teatral installation av en benkista, vars låda är lika stor som lärbenet på en människa. Med hjälp av tryckta bilder och ljussättning formar hon nya rum i de fotografiska bilderna för att visualisera hur gravsättningen såg ut.

– Det var ju så här det gick till. Kroppen sveptes och när kött och senor torkat bort och försvunnit samlade man ihop benen och la dem i en kista, och begravde dem igen i en grotta tillsammans med personens övriga döda släktingar. Det är konkret med benrester, men i mina ögon ganska oandligt. Och rätt långt från den kristna berättelsen om Jesu återuppståndelse.

OVANFÖR MODELLEN AV JERUSALEM – vars centrala nav är stadens stora tempelplats – hänger ett fotografi av en tavla av Marc Chagall. I den avbildas den judiske Jesus hängande på ett t-kors, iklädd en bönemantel.

– Det var kul när museichefen Yvonne Jacobsson tog fram den här bilden. Du ser hur han hänger på den. Först ville jag att vi skulle placera ett kors i början av utställningen för att på så sätt anspela på romarnas tortyrredskap. Men se, det gick inte. Det blev en diskussion.

Annas tanke visade sig vara problematisk. Utställningsanordnarna menade att om det första besökaren ser av utställningen är ett kors, oavsett om det är ett T-kors eller inte, så blir symboliken kristen.

– Jag är ju inte troende, men plötsligt insåg jag hur grundligt formad jag är av kristna föreställningar. I Chagalls målning blir mannen på korset en symbol för den förföljde juden, det blev en bättre introduktion till utställningen.

YTTERLIGARE EN NYCKELUPPGIFT för utställningen är att slå hål på myten att det var judarna som dödade Jesus. Däri ligger också en djupare symbolik kring det kristna korset.

– Judarna som kollektiv har ju anklagats för att ha dödat Jesus. Och korset är ju den symbol som skiljer judar från kristna. Så självklart ska Chagall-bilden stå för sig själv i början. Och korset placerade jag i slutet av utställningen förstås! säger Anna.

Medan Anna vandrar runt i lokalen filosoferar hon kring vårt kristna arv:

– Tänk om romarna inte upphöjt det vi idag kallar för kristendom till statsreligion, då kanske den trosinriktningen istället hade betraktats som ytterligare en judisk sekt. Visst är det en intressant tanke...

MAGDALENA BOMAN

I vår gör Anna Skagerfors två utställningar åt Östasiatiska museet – en om kinesiska bronser, en annan om Kung Gustav VI Adolfs samling av bronser – båda ska vara klara i maj. Dessutom gör hon ytterligare en utställning om Carl Malmsten på Waldemarsudde.

Spiegelglas- oder Spiegelglas-
schale aus der Zeit
des Neoliths (ca. 4000 v. Chr.)
aus der Gegend von
Landsberg am Lech

Modiga människor i fokus när Radio

Radioteatern tar hundratals skådespelare runt om i Sverige till hjälp för att "skriva om" världshistorien. Det handlar inte om kungar och krig, utan om de som ofta glöms bort i historieböckerna; enskilda människor i kamp för en rättvisare och bättre värld.

Inspelning på parkeringen vid ICA Stormarknad i Kiruna. Jan Cruseman; Ljud. Lena Engqvist Forslund från Giron Sami Teahter och Augustin Erba från Radioteatern.

TVÅ JOURNALISTER ÅKER på en dålig väg i Zimbabwe. De ska avslöja övergrepp och lagbrott i den afrikanska diamanthan- deln, efter att människorättsaktivisten Farai Maguwn gripits och fängslats. Han anklagas för att ha spridit falska uppgifter om arbetsförhållanden vid en statlig diamanthugruva. En av journalister- na är märkbart orolig. Kollegan försöker lugna honom, när de oväntat upptäcker en vägspärr med beväpnade soldater ...

Egentligen befinner vi oss inte i Zimbabwe, utan på en snöig väg i Kalmar. Skådespelarna, Martin Ellborg från Byteatern och Björn Johansson Boklund från Regionteatern Blekinge Krono- berg spelar in en minipjäsa åt Radioteatern. I bilen har de sällskap med regissören Augustin Erba.

– Tagning!

De koncentrerar sig, men kommer av sig och börjar skratta när bilen kränger till i en av de snödrivor som chauffören Jan Cruse- man, ljudtekniker i projektet, hela tiden kör upp i för att simulera en gropig väg i Zimbabwe.

– Stopp, det här är inte roligt. Ni är livrädda! avbryter Augus- tin Erba.

Det blir flera omtagningar, innan han är nöjd.

Pjäsen de just spelat in är en av 365 korta radiopjäser i projekt Världshistorien som spelas in på en mängd olika platser runt om i Sverige.

Radioteaterns chef, Stina Oscarson, kom på idén att göra ra- dioteater av den kalendern som Forum för levande historia gett ut som en hyllning till Raoul Wallenberg.

365 hjältar lyfts fram, en för varje dag under hela 2013, för att hedra minnet av modiga människors kamp för mänskliga rättig- heter, yttrandefrihet och demokrati världen över. Det är Mahat- ma Gandhi, Nelson Mandela, Rosa Parks, Anne Frank och en rad andra mer eller mindre kända människorättskämpar.

– Många människor har med risk för sitt liv vågat gå emot makten och rådande lagar. Vi vill hylla dessa personer och deras mod. De kan inspirera oss andra och få oss att tänka över vad vi själva väljer att göra av våra liv, säger Stina Oscarson.

Hon är en av manusförfattarna till de 365 pjäserna, vid sidan om Augustin Erba och Dmitri Plax, och pjäserna skrivs parallellt med de fortsatta inspelningarna.

– Vi skriver med mycket kort varsel. En pjäs kan skrivas på morgonen, spelas in samma dag och sändas ett par dagar senare, berättar Augustin Erba, som liksom Stina Oscarson tillbringat en stor del av jul- och nyårshelgen med manusskrivande.

Trots den korta förberedelse tiden är både han och Stina Oscar- son entusiastiska över projektet.

– Det är vansinnigt roligt. Jag har nog aldrig lärt mig så myck- et på så kort tid, eftersom det krävs en hel del research. Men det

teatern skriver om världshistorien

Augustin Erba gör försiktig entré i Kirunas äldsta kvarstående byggnad.

Mary Lou Ward and Greger Lindquist från Regionteater Blekinge Kronoberg medverkar i en inspelning på Växjö Fria Gymnasium.

måste gå fort. Man får ta tag i den första idén som dyker upp i skallen.

PROJEKTET GENOMFÖRS rekordsnabbt. Själva inspelningarna började inte förrän i september.

– Ibland oroas jag över att hela projektet ska kapsejsa, som Titanic. Det är gigantiskt, med så många människor inblandade. När vi kommer till en ny plats och träffar skådespelarna brukar de blekna när jag förklarar hur mycket vi ska hinna med, säger Augustin Erba.

HITTILLS HAR TEAMET spelat in över hundra pjäser på möjliga och omöjliga ställen som i skolor, museer, teatrar, pubar, krogar, sjukhus och så vidare. I Luleå var de i ett parkeringshus, där en journalist skulle bli överfallen. Skådespelerskan skrek så högt att folk kom springande för att hjälpa henne. I Göteborg gjordes inspelningar på en pub. Gästerna trodde att det var på riktigt och började applådera.

Allra roligast tycker Augustin Erba det var på Gotland när de skulle spela in en pjäs om en protest mot nedsågningen av Redwoodskogen i Kalifornien.

– Vi åkte till Ojnareskogen där det pågick en ockupation av demonstranter i protest mot det planerade kalkbrottet. Ockupan-

Hånskratt och förnedring leder till litterär uppläsning i duschen på Teleborgshallen i Växjö. Oscar Töringe, Augustin Erba, Joel Berg, Olof Bergström, Per-Johan Persson och Greger Lindquist.

SVT1 följer dagens inspelningar på Stiftsgården i Skellefteå. Ljudtekniker Jan Cruseman skådespelare Annika Isaksson Svedberg från Västerbottensteatern, och Augustin Erba (regi) samt Patrik Samuelsson (reporter/fotograf från SVT).

På Visby Lasarett, tillsammans med Lena Bogegård och Lennart Bäck från Länsteatern.

Snöregn. Minusgrader. Blöta manuspapper. På PEAB ombyggnadsområde för uppbyggnad av Luleås framtida lyxhotell, tillsammans med skådespelare från Norrbottensteatern: Linn Björnvik Grøder, Catherine Parment, Thérèse Lindberg, Mats Pontén och Karin Paulin Ek.

terna ropade i bakgrunden när vi spelade in: Rädda skogen, rädda skogen och sjöng Änglamark.

Världshistorien är ett samarbete mellan Radioteatern och landets alla regionteatrar, samt några stadsteatrar som även de "lånar ut" sina skådespelare till inspelningarna. I Kalmar var Martin Ellborg med under två dagar och agerade i ett tiotal pjäser på olika platser.

– Vi har kastat oss mellan världsdelarna. Rena Kamikaze projektet. Men samtidigt spännande och roligt att få vara med om, säger han. Samarbetet med regionteatrarna har flera syften.

– Radioteatern ska ju vara hela Sveriges teater. Men det går lätt slentrian i verksamheten om samma skådespelare engageras hela tiden. Jag vill att Radioteatern ska ut mer i landet. Det är visserligen tusen gånger besvärligare för oss än om allt spelas in i en studio i Stockholm. Men samtidigt händer det något med berättandet. Man hittar en annan ton, ett annat språk som jag tycker att Radioteatern saknat, säger Stina Oscarson.

Hon är både nöjd och stolt över projektet.

– Sedan ett år tillbaka, då jag fick idén, har alla jobbat stenhårt,

förhandlat, tecknat avtal, skrivit manus, spelat in. Och vi har haft medvind. Det har gått över förväntan bra. Projektet väcker entusiasm, folk blir inspirerade.

Men det krävdes en hel del förhandlingar med Teaterförbundet och Svensk Scenkonst, innan projektet fick klartecken.

– Det här är det största och mest omfattande projekt radioteatern någonsin gjort. Det är juridiskt krångligt att teckna avtal, när man satsar på något nytt. Vi får inte göra saker som är billigare än vanligt, då räknas det som sponsring, säger Stina Oscarson.

I vanliga fall anställer Radioteatern skådespelare. Men eftersom skådespelarna som medverkar i projektet redan är anställda av teatrar runt om i landet, har man slutit avtal om en schablonersättning till teatrarna i stället.

Eftersom alla regionteatrar är engagerade får projektet spridning, men också kraft.

– Hundratals skådespelare blir bärare av berättelser som handlar om människors liv och gärningar. De inspirerar till handling, säger Stina Oscarson.

TINA JEPPSON

Radioteatern hittar en historisk och äkta fängelsecell från rena 1840-talet på Gamla fängelset i Falun, djupt ner i källarens mörka och dolda rum tillsammans med skådespelare från Dalateatern: Joel Torstensson och Patrik Pettersson

I Ojnarekogen tillsammans med skådespelare från Länsteater Gotland. Lena Bogegård, i rollen som Julia Butterfly Hill.

I klädbutiken "Emmaus", Göteborg. Elisabeth Göransson, Anna Ackzell, Karin de Frumerie, Hasse Carlsson och Lars Magnus Larsson med flera från Folkteatern i Göteborg.

Produktionsassistenten, Julia Kommel, bärandes på ljudutrustningen längs landsvägen för inspelningen av pjäsen om "Julia Butterfly Hill" av Stina Oscarson.

Världshistorien

Bakgrund: För att högtidlighålla hundraårsminnet av Raoul Wallenbergs födelse ger Forum för levande historia 2013 ut en kalender med 365 namn, ett för varje dag under året, på personer som satt sin tillvaro på spel och riskerat livet i sin kamp för mänskliga rättigheter, yttrandefrihet och demokrati.

Radioteaterns projekt: Inspirerad av kalendern spelar Radioteatern in 365 minipjäser, om var och en av personerna som finns med i kalendern.

Syfte: Att "skriva om" världshistorien genom att lyfta fram kända och mer eller mindre okända människorätts- och demokratikämpar.

Pjäsförfattare: Augustin Erba, Stina Oscarson, Dmitri Plax.

Projektledare och regissör: Augustin Erba

Medverkande: Skådespelare vid landets regionteatrar, samt en del stadsteatrar.

Pjäserna sänds: En pjäs per dag hela nästa år med start 1 januari.

Vardagar kl 13.30 med repris måndag kl. 21.32, tisdag-torsdag kl 19.25

Lördag kl 10.45, repris 20.50

Söndag kl 13.30, repris 21.40

Elisabeth Ohlson Wallin

Anna Pettersson prisas för "Fröken Julie"

Skådespelaren Anna Pettersson fick TCOs kulturpris 2012 för att hon tänjer och undersöker gränser för normer och former inom scenkonsten, något som tydliggörs i hennes enmansföreställning "Fröken Julie".

PRISET DELADES UT när pjäsen fick ny-premiär på Intima teatern den 22 januari.

– Jag är glad och hedrad över priset och tycker att jag är i mycket fint sällskap när jag ser att det är Keve Hjelm och Simon Norrthon som har fått priset tidigare, säger Anna Pettersson, och påpekar att hon har haft inspirerande samarbeten med dem båda.

I Fröken Julie undersöker Anna Pettersson hur filmmediet kommunicerar med skådespelarens kropp på scen. I hennes version av pjäsen följer en filmfotograf det som sker på scen när en skådespelare arbetar med pjäsen.

Anna Pettersson spelar alla roller själv – vilket fördjupar dimensionerna av begreppen klass, genus, makt, arv och miljö och öppnar samtidigt upp för andra uttryck än den naturalistiska formen.

– Jag har länge intresserat mig för vilka parametrar som styr en repetition och hur samhället ser på skådespelaren. Det är några av de frågeställningar jag hade med mig när jag startade mitt forskningsarbete med Fröken Julie som utgångspunkt på Stockholms dramatiska högskola.

I HÖSTAS TURNERADE Anna Pettersson med sin föreställning i bland annat Asien och Afrika, något som väckt nya tankar om skådespelarens roll i samhället. Dessa ska hon nu inkludera i sitt avslutande forskningsarbete under våren.

– Teatern och skådespelarens gestaltning är nödvändig i vårt samhälle. Den hjälper oss att träna vår empati och vår föreställningsförmåga och ökar förståelsen för vilka olika förutsättningar vi människor har, och är födda till, säger

Anna Pettersson. TCO väljer att hedra Anna Pettersson för hennes nytänkande i scenföreställningar, och för att hon så en-vist utforskar skådespelarens arbete med det nästan ogripbara gestaltungsögonblicket. Och för att hon använder sitt eget personliga jag och samtidigt ifrågasätter makt och kön i skådespelarens tolkning.

MAGDALENA BOMAN

Anna Pettersson delar TCOs kulturpris med författaren Sara Stridsberg. De får 50 000 kronor var i pris.

Ett 20-tal föreställningar av "Fröken Julie" kommer att spelas på Intima teatern fram till den 17 februari.

Vi är svältfödda på bra musikal

MUSIKALARTISTER ÄR EN LITEN och utsatt yrkesgrupp. Vissa av oss vågar inte ens kalla sig för vad vi är utbildade till. Varför är det så? Det finns ju så mycket kunskap, bredd och kompetens bland oss. Och vi hungrar efter att få använda detta, men får sällan göra det. Vi förväntas mest göra det vi blir tillsagda, spela roller och musikal som känns förlegade och agera kassakalvar åt teatrarna.

Nyligen såg jag filmen "Rock of Ages", musikalen som snart sätts upp på en stor scen i Stockholm. Efter tre dagars workshop med kompositören, regissören och pianisten Jason Robert Brown känns den historien som absurd. Hos Jason var vi sju stycken kompetenta, professionella, modiga, självutlämnande och själv-rannsakande musikalartister som arbetade med hans sånger – ibland med noterna på ett notställ framför oss.

Djupt inom oss sökte vi efter ärlighet och minnesbilder. Vi tog in nya impulser, försökte få fraserna att hitta ett sammanhang, hitta den sångteknik som uttrycket kräver. Framför allt använde vi oss av vårt skådespeleri för att med konstens alla medel föra fram den berättelse Jason så genialt skrivit ner på ett notblad. Workshopen arrangerades av Kulturkraft Stockholm och Musikalliansen i november.

Att få grota ner sig i riktigt bra musikedratik är något vi är så svältfödda på. Att ledas av någon som förstår, som ser svårigheterna, som fångar upp vibbar, som på ett ödmjukt sätt petar på våra svagheter och bekräftar våra styrkor var något fantastiskt att få vara med om. Under mina 15 år som musikalartist har det varit alldeles för lite av den varan. Var finns de seriösa diskussionerna?

När vågar man ställa obekväma frågor? När vågar eller har en regissör förmågan att utmana och utveckla sin ensemble? När och var diskuterar man genusperspektivet vid repertoarval? När tillvaratas musikalartisternas fulla kompetens?

Jag önskar att fler hade sökt sig till Teaterstudio Lederman dessa dagar. Jag saknade regissörerna, dirigenter, teatercheferna, skådespelarna, inte minst politikerna. Tänk om de kunnat se detta hantverk, hur ett ackord kan förändra, hur ett speciellt beat påverkar historien, hur en vacker röst får rummet att vibrera, vad en uthållen ton kan förmedla, vad rätt mottagare kan påverka emotionerna, vad ett perspektivskifte gör för berättelsen.

I SPEGELN AV DETTA känns "Rock of Ages" som ett hån gentemot alla som brinner för musikalgenren. Full med klichéer, stereotyper, förutfattade meningar, uselt skådespeleri, ännu sämre sånginsatser och en föråldrad, kränkande kvinnsyn. Musikal kan vara så mycket mer. Med Jason Robert Brown fick vi verktyg att andas, leva ut och att utmanas. Tiden stod stundtals still. Denna smala, försynta, humoristiska, supermusikaliska, människokännande man har påverkat alla väldigt starkt. Han förstår nog inte själv hur mycket. Tack till musikalliansen och Kulturkraft Stockholm för att ni tog hit Jason.

NINA NORBLAD

Musikalartist och studierektor på musikalprogrammet på Högskolan för scen och musik.

Unionen A-KASSAN

Schablonbeloppet höjs till 158 kronor!

Från 1 januari 2013 höjs schablonbeloppet för omräkning av tillfälligt konstnärligt arbete från 148 till **158 kronor**. Arbete som utförs till och med 31 december 2012 omräknas med 148 kronor.

Att räkna om gage till arbetade timmar går till på följande sätt:

Den totala bruttolönen/bruttogaget för veckan divideras med ett schablonbelopp. De framräknade timmarna ska sedan fyllas i på kassakortet, vid ansökan om arbetslöshetsersättning.

Exempel 1: Arbete 30 december 2012, gage 2 500 kr/148 kr = 17 timmar att kryssa i på kassakortet.

Exempel 2: Arbete 2 januari 2013, gage 2 500 kr/158 kr = 16 timmar att kryssa i på kassakortet.

Mer information om hur du ska ta upp ditt arbete på kassakortet finns på vår webbplats **www.unionensakassa.se** och på Internetkassan.

Kontakta oss!

Du kan alltid skicka mejl till oss på Kultursektionen, **kultursektionen@unionen.se**, om du har frågor. Du når oss även på telefon, 0770-77 77 88, måndag till och med fredag, mellan klockan 9.00-11.00.

Digital dockteater på Dramaten

Digitala kaniner trollas fram ur riktiga hattar, streckgubbar får liv och en lindansös balanserar mellan två världar.

I december lät ett gäng scenkonstnärer utforska på vilket sätt motion capture-teknik kan användas på teatern.

DET BÖRJADE SOM ETT forskningsprojekt, men mynnade ut i en berättelse om en cirkusdirektör och en digital lindansös. Det poetiska och lekfulla resultatet "Cabaret Electrique" visades i Tornrummet på Dramaten.

– Historien hängde faktiskt ihop bättre än vi från början hade hoppats, vi hade ju inget manus, säger skådespelaren Filip Alexanderson.

Han är en av initiativtagarna till projektet. Tillsammans med sin bror forskaren Simon Alexanderson och dockspelaren Hen-

rik Bäckbro sökte de och fick pengar från "Innovativ kultur" för att genomföra en serie workshops i syfte att undersöka hur motion capture-tekniken kan användas på en teaterscen. Den första workshopen i mars kom att fokusera på hur karaktärerna skulle gestaltas. I den andra koncentrerade sig gruppen på hur figurerna skulle gestaltas på scen. Olika scenkonstnärer bjöds in: koreografer, dansare, mimare, dockspelare – för att deras specifika yrkesperspektiv skulle belysa teknikens möjligheter. I den tredje och sista workshopen samlade gruppen ihop sina tankar med hjälp av bland andra regissören Ellen Lamm:

Sören Vilks

– Redovisningen ger smakprov på vad man kan göra med tekniken när den interageras med skådespelare på en teaterscen, säger hon.

”CABARET ELECTRIQUE” HANDLAR OM en cirkusdirektör som är hopplöst förälskad i en digital lindansös. Faktum är att han är beredd att överge sitt verkliga jag för att bli ett med sin älskade artist i en digital värld. Den enkla ramberättelsen ger en extra dimension till de tekniska lösningarna på scen.

När tidningen Scen & film är på besök repeterar gruppen inför

den slutliga redovisningen. Runt Tornrummets scen har ett 30-tal filmkameror placerats ut – både bakom och framför scenen.

ETT ANTAL KVADRATISKA LÅDOR står staplade på varandra på scen och ur dessa ska clownen Pascal plocka upp animerade bokstäver. Dockspelarna Sara Bexell och Henrik Bäckbro, samt mimaren Alejandro Bonnet gör sig redo att gestalta bokstäverna. De använder sig av handskar med sensorer på för att kunna ge bokstäverna liv. Sensorerna på vantarna registrerar skådespelarnas handrörelser via kamerorna framför scen. Pascal tar ömsint

Sören Vilks

hand om de livfulla bokstäverna som vore de busiga små barn. De elektrifieras och låses fast i positioner på lådorna.

– Poängen med att föra in den här tekniken på scen är ju att allt sker samtidigt och i samma rum. Inom film används tekniken i en mycket planerad process. Men vi måste använda oss av ett större mått av improvisation, vilket kräver andra tekniska lösningar, säger Simon Alexanderson.

Tanken är alltså inte att kopiera den animerade filmens sätt att berätta och överföra det direkt till scen, berättar Simon Alexanderson.

– Teaterns styrka är ju att det händer här och nu. Film är något annat. Det innefattar en lång efterbearbetningsprocess och kan suggerera på ett annat sätt. Vår idé var att föra in filmens utseende, men utan att tappa kvaliteten av realtid. Ställer sig någon och skriker på scen så påverkar det också de digitala filmiska figurerna på scen. Det är alltså ingen förinspelad film som bara fortsätter. Allt sker här och nu, säger Filip Alexanderson.

HANS BROR SIMON som forskar på Kungliga Tekniska högskolan i Multimodal kommunikation – det vill säga icke verbala metoder – bodde under en tid i Montreal i Kanada. Det var när han i sitt arbete kom i kontakt med landets starka dataspelsindustri, som inspirationen till det här projektet tog fart.

– I Kanada fick jag en hel del nya impulser till hur det skulle vara möjligt att jobba i realtid med animationer. Jag har då utgått

från en metod som är mer inspirerad av hur dockteatern arbetar, berättar Simon.

Simon har så att säga utvecklat en teknisk plattform för en digital dockteater. Rent faktiskt innebär det att tre personer uppe i Dramatens Tornrum samarbetar med olika delar av en stålställning, och tillsammans bildar de en digital gestalt: den fantastiska lindansören Svetlana. En dockspelare håller benen, två andra hennes kropp och armar. När de under repetitionerna plockar upp ställningen ur en av lådorna, har dessvärre en av sensorerna som registrerar rörelserna fallit bort.

– Stålställningen ska nog inte förvaras i den där lådan, det kan vara lite vanskligt, säger Sara.

Till sist så vandrar en digital Svetlana med koncentrerade steg på lina i cirkustältets tak, med hjälp av dockspelarna som rör sig försiktigt längs en markerad linje på scengolvet. Hon förlorar plötsligt fotfästet, men räddas i sista sekund av cirkusdirektören. Han fångar upp henne med en tavelram och för några ögonblick svävar Svetlana fritt i scenrummet inramad i sin tavla.

– För mig som dockspelare är det här något helt nytt. Vi har ju två dockor som vi ska förhålla oss till, en fysisk och en digital. Och vi måste veta hur skelettet ser ut hos båda två. Jobbar vi bara med stålställningen är det inte säkert att det överensstämmer med den digitala bilden. Däri ligger utmaningen. Dockspelare är vana vid att samarbeta om en docka och lägga all sin fokus på en annan figur. Men här ska fokus ligga på två ställen, säger Sara Bexell.

Sören Vilks

I en annan scen gestaltar Filip's ansikte och mimaren Alejandro Bonnets kropp en animerad person: en karaktär som söker jobb hos cirkusdirektören.

– En kamera framför mitt ansikte fångar in mina uttryck, min mun, mina ögon och min mimik. Det var den tekniken som gjorde att jag som professionell skådespelare blev intresserad av projektet. Plötsligt uppfattade jag inte längre tekniken som ett hinder. Att bli digitaliserad är ju som att spela med en mask – men skådespelaren i mig vill ju gärna ta av masken ibland, säger Filip.

RAMBERÄTTSELSEN RYMMER OCKSÅ en sekvens där cirkusdirektören pratar förtroligt med en digital björn, skådespeleriet sker bakom scen men utspelar sig på duken framför. Den förälskade direktören vill förenas med Svetlana och flytta in i en digital värld. Mötet mellan björnen och direktören gestaltas i realtid, med hjälp av kameror bakom scen. Skådespelaren Christian Hillborg spelar mot dockspelaren Henrik Bäckbro iklädd en kroppstrumpa som för publiken blir en digital björn.

Men redovisningen innehöll också ett extra nummer på hur tekniken kan användas. På en whiteboardskärm växer en digital "Linus på linjen" fram. En streckgubbe skildras med hjälp av två personer. Christian gestaltar den digitala figurens röst, medan mimaren Alejandro gestaltar hans kropp. Med pennan i hand ritar Filip upp den digitala figurens värld:

– Det är så enkelt och omedelbart, en favorit för mig. Vi är ju två personer som improviserar kring en digital person. Ett plus ett bli faktiskt tre. Det är otroligt kul och kräver en extrem lyhördhet. Idag gjorde tre personer Svetlana, Om vi la på någons röst så skulle det bli fyra, fick gestalten ett ansikte skulle vi kunna vara fem personer på en digital gestalt! Det är en hisnande tanke. Dockspelare är vana vid att samarbeta kring en karaktär. Som skådespelare är man mer van att samsas kring ett material, på vilket sätt ska en rollfigur betraktas? Hela problematiken väcker en mängd spännande frågor. Vad är en rollfigur om det inte är en människa, fast ser ut som det...?

Vilka för- och nackdelar ser du med det här digitala skådespeleriet på scen?

– Den är ganska sträng i sin form. Vi måste ju hålla oss till de markerade linjerna på golvet utanför dem börjar figurerna vobbla på olika sätt, benen snurrar runt helt okontrollerat. Men håller jag min inom den ramen blir det också en befrielse. Eftersom vi är fler som gestaltar personen gör den helt enkelt saker som jag aldrig

skulle kunna göra på scen. Det är häftigt, jag befrias liksom från mig själv, kroppsligt.

DET ÄR VIKTIGT, MENAR FILIP, att teatern är öppen för nya impulser. Det finns ju en viss bakåtsträvan inom teaterkonsten. Samtidigt åligger det den en att ta reda på vilka tekniska uttryck som gifter sig och vad som inte gifter sig.

– Bäst lyckades vi när animerade figurerna fick träda fram i det teatrala rummet, på lådor eller i urklippta skärmar. Då blir det minst teknikuppvisning och mest teater.

Men det får inte bli för komplicerat för betraktaren, menar Filip. Och mycket går att vidareutveckla. Digitala världar kan ju dessutom formges precis hur som helst. Djärva förflyttningar är möjliga, som åkningar i tre-dimensionella världar.

– Vi hade till exempel skurit ut vårt lilla cirkustält. Vi hade en idé om att de skulle vara möjligt att gå in i det, så att vi gjorde en filmisk åkning in i tältet där Svetlana uppträdde. Plötsligt var du bara där. Det går verkligen att kombinera film på ett ballt sett med teatern.

Det finns mycket att vinna ur ett scenografiskt perspektiv när filmens teknik förs in på scen. Animationer skapas ju i en virtuell värld. Med en virtuell kamera kan du vrida och vända på karaktärerna precis hur du vill, och träda in i vilka världar du vill.

– Du kan faktiskt tänka på helt nya sätt. Med hjälp av en live-redigerare kan helt andra scenbilder träda in i scenrummet. Då tillvaratar vi ju filmens styrka utan att förlora teaterns nu.

MAGDALENA BOMAN

Motion capture

En teknik som gör det möjligt att fånga upp mänskliga rörelser och föra över dessa till animerade figurer. Vanligtvis går det till så att en skådespelare eller stuntman agerar framför en mängd kameror iklädda särskilda kroppsstrumpor på vilka det sitter en mängd sensorer som gör att kamerorna kan registrera rörelserna. Inom film- och spelindustrin, där tekniken används, får sedan karaktärerna utvecklas och förfinas efter skådespelarnas insatser genom en lång efterbearbetningsprocess. I det här projektet blir de tekniska förutsättningarna helt annorlunda.

Regeringen vill digitalisera scenkonsten

Statens kulturråd ska kartlägga hur våra teatrar gör för att digitalisera scenkonsten.

REGERINGEN VILL utreda hur scenkonsten kan bli mer tillgänglig med digitala hjälpmedel. Ett initiativ som Teaterförbundet välkomnar – det har under en längre tid arbetat aktivt för att skapa kollektivavtalsmässiga förutsättningar för att sprida scenkonst på nätet.

För två år sedan träffades ett försöksavtal med Svensk scenkonst som utvärderas under våren 2013. Före årsskiftet träffade förbundet också ett avtal med företaget Frekvens för utvecklingsprojektet Digitalteatern.se. Produktionsboaget har fått

finansiellt stöd för bygga upp en digital plattform där TV-teater och annan inspelad scenkonst ska kunna visas över internet.

Hittills är omfattningen av scenkonsten på nätet begränsad. Det finns flera orsaker till detta menar Anna Carlson, Teaterförbundet ordförande:

– Grundläggande är givetvis de ekonomiska förutsättningarna. Ett utvidgat uppdrag måste åtföljas av friska pengar. Digitaliseringen innebär att man kan nå en större publik men kräver investeringar i

ny teknik och medför ökade produktionskostnader.

– Men kvaliteten måste säkras. Det är ju olika konstformer som ska gå samman. För ett bra resultat måste alla berörda yrkesgrupper ges möjlighet att delta i besluten kring hur de digitaliserade produktionerna planeras och genomförs, säger Anna Carlson.

MAGDALENA BOMAN

Kulturrådets kartläggning ska vara färdig den 31 maj.

BOKANMÄLAN

Sex dokumentärfilmare om sina drivkrafter

"IBLAND BEKLAGAR JAG mig för att jag inte har hunnit göra fler filmer. Jag hade hunnit göra fler om jag inte sysslat så mycket med filmpolitiskt arbete, men hade jag då haft den plattform jag har idag? Knappast".

Det säger dokumentärfilmaren Stefan Jarl. Efter ett 40-tal filmer har han vid 71 års ålder fortfarande svårt att få pengar till nya produktioner. Ja, hur hade det då inte varit utan det filmpolitiska arbetet.

Jessica Nettelbladt har gjort dokumentärfilm sedan 2000. Nyligen gick hon masterprogrammet vid Filmhögskolan i Göteborg med målsättningen att som dokumentärfilmare bli tydligare och våga ta plats. Sitt examensarbete har hon sammanställt i *"Att leva och överleva som dokumentärfilmare"*. Hennes utgångsfrågor är:

hur lyckas man konstnärligt inspirera sig, och samtidigt försörja sig bättre?

Utöver att hon bidrar med sina egna erfarenheter intervjuar Jessica Nettelbladt sex rävare i branschen: nämnde Jarl, Stefan Berg, Bo Harringer, Maud Nycander, Göran Olsson och Ingela Romare.

Sex intervjuer som i koncentrerad form rör sig om alltifrån drivkraft, till filmarens verktyg. Tack vare de intervjuades olika årgångar blir det perspektiv på ämnen som utveckling och förändring, hållning och strategier. Hur gör man till exempel när pengarna krymper och styrningen ökar?

Maud Nycanders berättar om hur hon från sitt avstamp i dyslexi och stillbildsfotografi kom att intressera sig för utanförskap. Självkritiskt ställer hon sig frågan – utifrån det höga pris dokumentärfilmarna

betalar i form av dålig lön och långa arbetsdagar – vad som skulle hända om dokumentärfilm inte gjordes på "drivkraft"? "Tänk om det skulle vara bekvämt att göra dokumentärfilm, hur skulle det se ut?". Två kapitel ägnas ekonomi, arbetsmodeller, marknadsföring och distribution. Det sistnämnda enligt de intervjuade "plågsamt" och "betungande". Med önskvärd tydlighet framgår hur skört det är för dokumentärfilmaren. "Jag längtar efter en motståndsrörelse", säger Ingela Romare. Det finns ingen anledning att gilla läget, men Jessica Nettelbladt har i boken genomfört en av sina föresatser på Filmhögskolan: att inspirera. En schysst försörjning återstår.

GERT LUNDSTEDT

PRATA MED OSS!

Följ oss på Facebook och Twitter

facebook.com/Teaterforbundet
twitter.com/Teaterforbundet

Teaterförbundet
/ för scen och film

Jag åtar mig

ÖVERSÄTTNINGAR

från spanska, engelska, franska, tyska & italienska
Specialitet sångtexter & musikedramatik

Jan Hammarlund

post@janhammarlund.se

BIENNALEN SCENKONST BIENNALEN SCENKONST BIENNALEN

Den första svenska Scenkonstbiennalen arrangeras den 21-26 maj i Jönköping av Teaterunionen med Smålands Musik & Teater som värd och det nya kulturhuset Spira som huvudarena.

De utvalda Biennalföreställningarna går att finna på scenkonstbiennalen.se.

Dessutom innehåller Scenkonstbiennalen internationella gästspel, studentproduktioner, workshops, seminarier och många andra möjligheter till konstnärliga utbyten och samtal.

Biennalen 2013 är också värd för det internationella evenemanget Music Theatre Now och presenterar nordiska pjäser i Nordic Drama Train.

Anmälan och hotellbokning öppnar den 15 feb på scenkonstbiennalen.se

Varmt välkomna till Scenkonstbiennalen 2013!

TEATER ^{26-27 APRIL} DAGARNA 2013 ^{RIKSTEATERN}

Missa inte vårens teaterfest och mötesplats för alla inom folkrörelsen och scenkonsten. Teaterdagarna – en tradition sedan 1989 – bjuder på inspiration, debatt, internationella gästspel och aktuella svenska uppsättningar. Platsen är Riksteaterns lokaler i Hallunda/Stockholm. Information och anmälan på <http://teaterdagarna.riksteatern.se> Vi möts! :)

Förbundsnytt

Scen & Film 1/2013

På det här uppslaget hittar du information om vad som är på gång i förbundet. Vilka avtal som ska förhandlas, yrkesavdelningarnas möten och arrangemang, aktuella kurser och stipendier, nya medlemsförmåner med mera. Ett aktuellt kalendarium finns också på vår hemsida www.teaterforbundet.se under På Gång. Har du har tips! Hör av dig till: ase.axberg@teaterforbundet.se.

Många tecknade hängavtal med Teaterförbundet 2012

Teaterförbundet arbetar för att alla företag som arbetar inom vårt verksamhetsområde ska teckna kollektivavtal. Genom detta får du bland annat avtalsförsäkringar, över- och OB-ersättning, pensionsavsättning och upphovsrättslig ersättning.

Sammanlagt har Teaterförbundet avtal med omkring 500 arbetsgivare. En arbetsgivare kan teckna kollektivavtalet på två olika sätt. Det normala är genom medlemskap i en arbetsgivarorganisation på vårt område. Svensk Scenkonst för institutions- och privatteatrar, Dans- eller Teatercentrum för den fria professionella scenkonsten och Medieföretagen främst på filmområdet.

En enskild arbetsgivare kan också teckna ett kollektivavtal direkt med Teaterförbundet genom så kallade hängavtal. Under 2012 har ett 30-tal nya hängavtal tillkommit.

Ny lönestatistik för institutionsteatrarna

Logga in på Mina Sidor här på hemsidan, så hittar du den senaste lönestatistiken från november 2012 för institutionsteaterområdet. Där hittar du även statistik från de senaste åren.

Statistiken bygger på individuella löneuppgifter för 4195 personer. Enligt Teaterförbundets kollektivavtal ska arbetsgivarorganisationen Svensk Scenkonst ta fram lönestatistik från teater-, dans- och musikinstitutioner varje år.

TCOs avtal med SEB om bättre bolån

TCO och SEB har träffat överenskomst om ett bolåneerbjudande till de 1,2 miljoner medlemmarna i TCO-förbundet, inklusive Teaterförbundet.

Räntan på erbjudandet uppgår till SEBs upplåningsränta plus 0,9 procentenheter och det maximala lånebeloppet är fem gånger låntagarnas bruttolönsinkomst. Erbjudandet är tillgängligt från den 4 mars 2013.

Höjda medlemsavgifter

Medlemsavgiften till Teaterförbundet grundar sig på din årsinkomst.

Från och med januari 2013 är medlemsavgifterna följande:

Årsinkomst	Månadsavgift
Högst 150 000 kronor	190 kronor
150 001–210 000 kronor	250 kronor
210 001–270 000 kronor	275 kronor
över 270 001 kronor	295 kronor

Studerandemedlemmar betalar 300 kronor per år i medlemsavgift.

De här avtalen ska förhandlas

Under våren ska Teaterförbundet förhandla en rad nya avtal, bland annat institutionsteateravtalet, privatteateravtalet, fria professionella teatrar, fria dansgrupper/koreografer, film- och tv-avtalet, SVT/UR- och SR/UR-avtalen.

Nyhetsbrev från Teaterförbundet

En gång i månaden mejlar vi ut ett nyhetsbrev till alla medlemmar. Har du inte fått brevet beror det på att vi saknar eller inte har rätt e-postadress till dig.

Från avdelningarna

Jag tar ställning i tider av kulturpolitiskt mörker

Jag heter Frida Beckman, jag är 30 år och uppväxt i Askersund, en bit utanför Örebro. Jag jobbar som frilansande skådespelare och gick ut Teaterhögskolan i Stockholm 2011. Jag sitter som ny suppleant i skådespelaravdelningens styrelse och är också ny i redaktionskommittén för Scen & film. Jag har sedan skolans slut jobbat på Unga Klara, och i vår medverkar jag i föreställningen

”Flygräddare”, en samproduktion mellan Unga Klara och Riksteatern. Jag har också hunnit med att göra lite radio och tv, men det är på Unga Klara som jag känner att jag har min bas. Jag har valt att engagera mig fackligt för att jag tycker att det är viktigt att ta ställning i tider av kulturpolitiskt mörker. Den frilansande skådespelaren är ensam, men jag tror på kollektivets makt. Det är först tillsammans vi är starka och har möjlighet att förändra, påverka och stärka vår position. Facket är för mig kollektivet, ensemblen, den potentiella mångfalden.

Teaterförbundet / för scen och film

Verkställande utskottet

Anna Carlson (skådespelare) ordförande, **Gunnar Lundberg** (sångare), förste vice ordförande, **Minna Krook** (dansare/koreograf), andre vice ordförande, samt **Simon Norrthon** (skådespelare), **Thomas Nording** (scen-tekniker).

Övriga förbundsledamöter

Viktoria Dalborg (cirkusartist), **Ulrika Dalenstam** (administratör), **Mathias Lafolie** (regissör), **Karin Larson** (skådespelare), **Jenny Larsson** (tekniker), **Annika Stödborg** (filmmaskör), **Beatrice Järås** (skådespelare/musikalartist), **Pontus Plaenge** (skådespelare/regissör), **Peter Schildt** (filmregissör) och **Ulla Svedin** (skådespelare).

Vill du kontakta en förbundsstyrelseledamot:

Gå in på hemsidan: www.teaterforbundet.se Under fliken organisation finns e-postadresser.

Teaterförbundets kansli:

Besöksadress: Kaplansbacken 2A

Telefon: (växel) 08-441 13 00

Postadress: Teaterförbundet,

Fax: 08-653 95 07

Box 127 10, 112 94 Stockholm.

E post: info@Teaterforbundet.se

Öppettider: Vardagar 09.00–16.30.

SÖK STIPENDIUM TILL SCENKONSTBIENNALEN

*Teaterförbundet delar ut
40 stipendier à 2 500 kr för
deltagande i Scenkonstbiennalen
i Jönköping den 21–26 maj.*

Stipendiet kan sökas av dig som är frilansare och aktiv medlem i Teaterförbundet, och som inte kan finansiera ditt deltagande på annat vis.

Vill du söka stipendiet?
Mejla mimi@teaterforbundet.se

Skriv "Scenkonstbiennalen 2013" i ärenderaden.
Sista ansökningsdag är 9 februari.
Om vi får fler än 40 ansökningar, lottar vi ut stipendierna bland de sökande.

Du kan få besked om du får stipendiet eller inte innan du anmäler dig till biennalen, men stipendiet delas ut först efter att du har anmält dig.

NY E-POSTADRESS?

*Vi behöver din e-postadress för att
kunna skicka information och
nyheter från förbundet.*

Logga in på Mina sidor på www.teaterforbundet.se
eller kontakta
info@teaterforbundet.se så hjälper vi till!

**HEJ KÄRA MEDLEMMAR
HÄR KAN NI ANNONSERA
ELLER BYTA NÅGOT MOT
NÅGOT ANNAT!
EFTER ETT NYTT...
ELLER EN NY...**

Kalendarium

- 27 jan **Göteborgs filmfestival**
Startsladden delas ut, Teaterförbundets arbetsmiljö pris, Seminarium om arbetsmiljö: Filma sova leva.
- 28 jan **Förbundsstyrelsemöte**
- 4 feb **FAD-workshop**
med James Velasquez (Trappan)
- 4 feb **Mångfaldhetskurs på Dramaten**
- 6 feb **Workshop.**
Säkerhet och behörighetskrav vid filminspelning för FAD, produktionsledning, producenter och location managers (Kulturkraft Stockholm)
- 14 feb **Det andra språket**
Finns det ett kvinnligt berättande?
Seminarium med Ingela Romare. (Kulturkraft Syd)
- 25 feb **ADDA+**
Transmedia Storytelling, med Alison Norrington (Kulturkraft Syd)
- 26 feb **Transmedia storytelling**
En 2-dagars workshop kring berättande och transmediautveckling (Kulturkraft Syd)
- 26 feb **Konstnärliga visioner**
Överlevnad, entreprenörskap. En utbildning i hållbart företagande inom film (Kulturkraft Stockholm)
- 4 mar **Förbundsstyrelsemöte**
- 7 mar **Konstnären som arbetsgivare**
(Kulturkraft Stockholm)
- 7 mar **Tempo dokumentärfilmfestival**
Välkommen till Teaterförbundets mingel
- 11 mar **Egenföretagarutbildningar**
Preliminärt datum i Stockholm
- 11 mar **Frukostsamtal**
med filmkonsulenter för barn- och ungdomsfilm (Kulturkraft Syd)
- 11 mar **The Financing Forum for Kids Content**
Lyssna på internationella aktörer från film- och mediasektorn. (Kulturkraft Syd)
- 11 mar **Buff filmfestival**
- 20 mar **Introduktion till Adobe Premiere**
(Kulturkraft Stockholm)
- 20 mar **Frukostseminarium**
för produktionsledare och linjeproducenter (Kulturkraft Stockholm)
- 25 mar **Egenföretagarutbildningar**
Preliminärt datum i Göteborg

Film i Väst plockar hem Guldbaggarna!

Regionala produktionscentra har sedan slutet av 1990-talet spelat en avgörande roll i filmfinansieringen. Med ekonomiskt stöd av Västra Götalandsregionen och EU, etablerade sig Film i Väst tidigt som en viktig medproducent i svenska filmer. Näst störst är Filmpool Nord och de senast upprättade produktionscentra Film i Skåne och Filmpool Stockholm-Mälardalen växer sakta i betydelse.

Scen & Film pejar hur den konstnärliga framgången för regionala filmpooler ser ut genom att se fördelningen av Guldbaggar till bästa film, bästa regi och bästa manus från 2001. Vi fick fram följande resultat:

FILM I VÄST

2011

Apflickorna, bästa film och bästa manus

Play, bästa regi

2010

Sebbe, bästa film

Till det som är vackert, bästa manus

2009

I taket lyser stjärnorna, bästa regi

Bröllopsfotografen, bästa manus

2005

Tjenare kungen, bästa regi

2004

Masjävlar, bästa film och bästa manus

2003

Om jag vänder mig om,

bästa regi och bästa manus

2002

Lilja 4-ever, bästa film, bästa regi,

bästa manus

2001

Leva livet, bästa manus

FILMPOOL NORD

2008

Maria Larssons eviga ögonblick, bästa film

Låt den rätte kom in, bästa regi, bästa manus

FILM I SKÅNE

2010

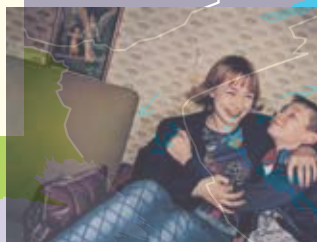
Svinalängorna, bästa regi

2008

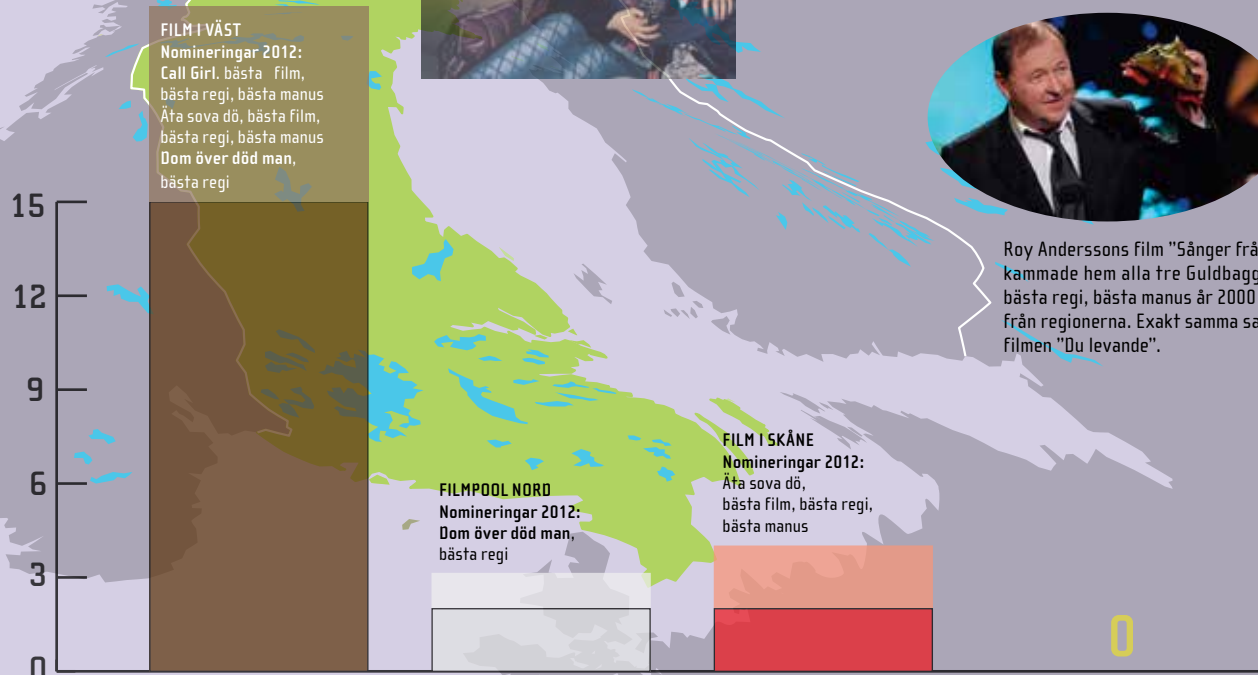
Maria Larssons eviga ögonblick, bästa film

2001

Så vit som en snö, bästa film, bästa regi

Roy Anderssons film "Sånger från andra våningen" kammade hem alla tre Guldbaggar för bästa film, bästa regi, bästa manus år 2000 – utan något stöd från regionerna. Exakt samma sak hände 2007 med filmen "Du levande".

FILM I VÄST
Nomineringar 2012:
Call Girl, bästa film,
bästa regi, bästa manus
Åta sova dö, bästa film,
bästa regi, bästa manus
Dom över död man,
bästa regi

FILMPOOL NORD
Nomineringar 2012:
Dom över död man,
bästa regi

FILM I SKÅNE
Nomineringar 2012:
Åta sova dö,
bästa film, bästa regi,
bästa manus

1997 flyttade Film i Väst in på ett gammalt industriområde i Trollhättan och började sin filmspelningsverksamhet.

Både Filmpool Nord och Film i Skåne fick år 2000 status som regionala produktionscentra.

Det fjärde produktionscentrat är Filmregion Stockholm-Mälardalen, som bildades 2007.

Vi har tittat på vilka som är huvudfinansierare till filmerna. Några år och utnämningar har utelämnats, det beror på att regionerna i dessa fall inte varit en av huvudfinansierarna.